

**Ministerieel besluit tot definitieve aanduiding van de ankerplaats
'leperse vestingen en omgeving, bossen ten zuiden en heuvelrug Wijtschate-
Mesen' te leper, Heuvelland, Mesen en Zonnebeke**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de
landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997,
18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002,
13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de
Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluiten van 24 juli 2009, 4
december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010, 24 september 2010,
19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september
2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 juli 2012 tot voorlopige
aanduiding van de ankerplaats 'leperse vestingen en omgeving,
bossen ten zuiden en heuvelrug Wijtschate-Mesen';

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen van 18 april 2013,

BESLUIT:

Artikel 1. 'leperse vestingen en omgeving, bossen ten zuiden en heuvelrug
Wijtschate-Mesen' te leper, Heuvelland, Mesen en Zonnebeke wordt definitief
aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16
april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober
1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari
2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het
gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke
waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde:

De natuurwetenschappelijke waarde wordt gevormd door de dominante aanwezigheid van een zuidwest-noordoost gerichte heuvelrug als gevolg van Tertiaire, erosiebestendige kleiige lagen en Quartaire grindafzetting, tevens waterscheidingskam tussen Leie- en IJzerbekken. De specifieke geologische opbouw met afwisseling van Tertiaire zandige en kleiige lagen resulteert in bronniveaus op verschillende plaatsen. De ondiepe, weinig doorlatende lagen veroorzaken tijdelijk stuwwater. Door terugschrijdende bronerosie wordt de heuvelkam versneden tot een golvende helling met afwisselend interfluviale ruggen en valleitjes. Enkele beken hebben nog een vrij natuurlijk meanderend verloop en hun valleien hebben een asymmetrische vorm die stroomafwaarts meer uitgesproken is. De specifieke Tertiaire geologie, met afwisselend watervoerende en niet-watervoerende lagen en aan de basis de zware leperiaanse klei, veroorzaakt verglijdingen op steile hellingen. De dikte van het Quartair dek, die gemiddeld rond de 5m schommelt, kan daardoor op die plekken sterk variëren. De herhaaldelijke verglijdingen en instortingen van de sleufhellingen waren er de oorzaak van dat het Kanaal Ieper-Komen nooit in gebruik kon worden genomen en sindsdien ontwikkelde tot een rijk en gevarieerd natuurgebied met alle successiestadia van open water, moeras en bos.

Reliëf en bodemcondities zijn in belangrijke mate bepalend geweest voor de differentiatie van het grondgebruik, wat resulteerde in een opvallend contrast tussen de bosrijke heuvelrug en de oude landbouwgebieden van de brede valleigebieden. De beboste plekken met een langdurig, ononderbroken bosgebruik worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een zogenaamde oud-bosflora. De heiderelicten op deze plaatsen getuigen zowel van specifieke bosgebruiken (hakhoutbeheer), van perioden van bosdegradatie (wastines) en van de voedselarme bodemcondities. De heide- en oud-bosflora geven aan de bossen een hoge natuurbehoudswaarde.

In het huidige landbouwlandschap herinneren de (knot)bomen, houtkanten, bomenrijen en haagrelicten langs perceelsranden en waterlopen, samen met enkele zeer schaarse half-natuurlijke graslandvegetaties, aan de traditionele landbouwgebruiken die tot 18de -19de eeuw in voege waren. Behalve een cultuur-historische hebben ze een landschapsecologische waarde. Poelen zijn nog wijd verspreid aanwezig en niet zelden ontstaan als bom- of mijnkrater, ze zijn van belang als habitat voor amfibieën.

Het laaggelegen moeras- en meersengebied van de Verdrongen Weide en de Zillebeke Vijver (Ieper) komt sinds de herinrichting (1995) tijdens de wintermaanden opnieuw onder water te staan. De begroeiing verwijst naar een eeuwenlang stabiel grondgebruik als vijver, grasland of rietmoeras. In het winterhalfjaar is het gebied nu een belangrijke rust- en foerageerplek voor water- en moerasvogels.

Er zijn sterke relaties tussen reliëf, hydrologische omstandigheden en bodem enerzijds en (historisch) grondgebruik anderzijds: langdurig bos op marginale gronden en steile flanken; grasland op steile valleiflanken, in natte beekdalen en op kleibodems, akkers op beter bewerkbare en van nature meer vruchtbare plekken.

Het langdurig stabiel grondgebruik in combinatie met specifieke abiotische condities wordt weerspiegeld in specifieke, ecologisch waardevolle habitats en flora (bos met oud-bosplanten en heiderelicten, mesotroof elzenbroekbos, licht bemeste, natte graslanden).

2° historische waarde:

De historische waarde wordt bepaald door de aanwezigheid van bossen op de heuvelrug, als delen van een ooit veel uitgestrekter en aaneengesloten areaal, dat een groot deel van de ankerplaats domineerde in de 18de eeuw, en mogelijk ook voordien, en in de tweede helft van de 19de eeuw in aanzienlijke mate reduceerde en fragmenteerde. Vooral de bossen in het bezit van de leperse gasthuizen (cf. Gasthuisbossen) bleven na de Franse Revolutie gespaard van onteigening en verkoop. Als gevolg van hun ligging in de frontzone van de leperboog werden ze tijdens de Eerste Wereldoorlog verwoest, maar nadien meestal heraangeplant. Momenteel zijn ze nog steeds in het bezit van het OCMW. Ondanks het eeuwenlange, dynamische spanningsveld tussen landbouw- en bosgebruik als gevolg van demografische en economische omstandigheden, getuigt de huidige ligging van de bossen op de heuvelrug van de voor landbouw ongeschikte fysisch-geografische terreinkenmerken.

Het 18de eeuwse landbouwlandschap transformeerde als gevolg van de industriële ontwikkelingen en economische factoren in de daaropvolgende twee eeuwen van een kleinschalig bocagelandschap met verspreide bebouwing naar een open, grootschalig landbouwgebied waarin het akkergebruik nog steeds domineert en graslanden beperkt zijn tot beekbegeleidende stroken, steile hellingen en huiskavels. Ondanks de grondige transformatie bleef de basisstructuur bewaard: verspreide bebouwing met weilanden dicht tegen de hoeve en de akkers op enige afstand.

Behalve leper kende ook het kleinere Mesen dankzij de lakenindustrie een voorspoedige stadsontwikkeling in de volle middeleeuwen, later zou de stad verpauperen. Ook de dorpen Zillebeke, Voormezele en Wijtschate dragen een oude dorpsontwikkeling in zich. Mesen en Voormezele hebben onder meer een abdijgeschiedenis.

Als gevolg van de specifieke ontwikkelingen tijdens de initiële fase van de Eerste Wereldoorlog en de bijzondere ligging van de heuvelrug rond leper werd de ankerplaats het toneel van een jarenlange stellingenoorlog waarbij het landschap volledig verwoest werd. Ook de betrokken steden en dorpen werden volledig of nagenoeg volledig verwoest,

Na de oorlog werden de meeste landschapsstructuren naar het vooroorlogse voorbeeld hersteld: wegen, percelen, bossen en hoeves werden op nagenoeg dezelfde plek heraangelegd. Ook in de stads- en dorpskernen werd geopteerd voor een systematische wederopbouw. Door het specifieke materiaalgebruik, de gekozen gebouwtypologieën, de toegepaste stijlen en de gevolgde stedenbouwkundige principes, nauw verbonden met de ideologie en de pragmatiek van het wederopbouwproject, ontstond een samenhangend wederopbouwlandschap dat geënt was op de vooroorlogse landschapspatronen. Samen met de talrijke oorlogsmonumenten, gedenktekens, militaire begraafplaatsen, mijnkraters en relictten van het pokdalig oorlogslandschap herinnert het wederopbouwlandschap aan de belangrijke strategische ligging van de heuvelrug en bepaalt het nog steeds de

huidige aanblik van het landschap waaraan het tevens een eigen identiteit geeft. Alle gebouwen uit de wederopbouwperiode zijn van een zekere historische waarde, omdat ze vertellen over het wederopbouwproject, de praktische uitvoering en de ideeën die eraan ten grondslag liggen. Sommige van deze gebouwen hebben ook een monumentale waarde omdat ze bewust opgericht werden of een constructie bezitten met de bedoeling iets te herdenken bv. de Menenpoort (leper) als exponent hiervan. Ook de hoeves die door het Koninklijk Gesticht van Mesen werden gebouwd en later zijn heropgebouwd zijn bijzonder waardevol door de rijkheid aan geaccentueerde streekeigen bouwelementen.

De nabijheid van leper is mee bepalend geweest voor de landschapsontwikkeling in de ankerplaats. Eén van de vier buitenwijken, de St.-Michielsparochie situeerde zich in de 13de en 14de eeuw in de Verdrongen Weide die in de 17de en 18de eeuw werd gebruikt om door middel van onderwaterzetting de stad te verdedigen. N.a.v. de recente inrichting van het gebied ten behoeve van de drinkwatervoorziening werden de sporen van de middeleeuwse buitenwijk blootgelegd. Voor de middeleeuwse watervoorziening werden ondermeer de Vijverbeek en de Bellewaardebeek afgedamd wat het ontstaan gaf aan de Zillebeke Vijver en Bellewaerde Vijver.

De 17de-18de eeuwse Vaubanvestingen zijn goed bewaard gebleven in het zuiden en oosten van de stad. In de 19de eeuw werden deze vestingen omgevormd tot een parkpromenade in landschappelijke stijl. Hoewel de parkaanleg ervan in beide wereldoorlogen verwoest werd, weerspiegeld de huidige heraanleg ervan nog steeds het oorspronkelijke ontwerp.

Het kanaal leper-Komen getuigt ondertussen van de 19de eeuwse economische belangen en de drang om leper via het waterwegennet toegang te verschaffen tot het Waalse steenkoolbekken. Het onafgewerkte en ongebruikte kanaal en de bijhorende sluizen vormen een waardevol industrieel waterbouwkundig erfgoed.

3° esthetische waarde:

De esthetische waarde wordt bepaald door de grote natuurlijke reliëfverschillen, veroorzaakt door de hydrografie, die zorgen voor een visueel-ruimtelijke compartimentering. De hogere ligging van de heuvelrug valt vanuit het open landbouwlandschap op en de bossen bovenop deze heuvelrug versterken deze visuele begrenzing. Aan weerszijden van de heuvelrug zijn panoramische vergezichten mogelijk. Minder verreikende zichten zijn talrijk vanuit de beekvalleien naar de heuvelkam.

De steilste hellingen van de heuvelrug worden vaak als grasland gebruikt. De bijzondere positie in het landschap en het contrasterende grondgebruik in een overigens door akkers gedomineerd landschap zorgt voor markante terreinovergangen bv. nabij 'Bellewaerde Ridge', op de oostflank van de Bassevillebeek en in de valleien van de Wijtschatebeek en Steenbeek. Op kleinere schaal vormen ook de kanaalsleuf (domein Palingbeek) en de spoorwegaansluiting (nabij Hill 60) door hun lagere ligging doorheen de heuvelrug, met aan weerszijden een steile helling, een markant en visueel aantrekkelijk geheel.

Eveneens markant is de contrasterende overgang tussen het leperse stadscentrum en het buitengebied via de goedbewaarde vestingstructuren en het waterrijke voorland (Verdrongen Weide en Zillebeke Vijver). De geometrische structuur van de

vestinggrachten is goed herkenbaar en wordt geaccentueerd door bomenrijen en parkaanleg.

Door hun authenticiteit, intactheid, monumentale vormgeving en ligging hebben enkele oorlogsmonumenten een grote artistiek-landschappelijke waarde bv. Hill 60, Hill 62 en de Menenpoort.

Een bijzondere bijdrage aan de belevingswaarde van het landschap wordt geleverd door de talrijke opvallende Britse begraafplaatsen waarin architectuur en aanleg een grote rol speelden en die steeds was geïnspireerd op het als tijdloos beschouwde neoclassicisme.

4° sociaal-culturele waarde:

De sociaal-culturele waarde wordt getypeerd door de dominante aanwezigheid van openbare bossen op de heuvelrug. Deze bossen werden vanaf de 13de eeuw door rijke patriciërs aan leperse liefdadigheidsinstellingen geschonken, die ze op hun beurt nog eeuwenlang in handen zouden houden waardoor ze, heraan geplant na WO I, tot op vandaag openbaar bos zijn gebleven. Deze zogenaamde Gasthuisbossen zijn eigendom van het OCMW en als provinciedomein publiek toegankelijk waardoor ze een belangrijke recreatieve functie hebben gekregen in de hedendaagse vrijetijdsbesteding van de bevolking in de wijde omgeving ervan.

De oorlogserfenis van de 'leperboog' geeft het landschap een bijzondere herinnering- en belevingswaarde waardoor jaarlijks vele duizenden bezoekers worden aangetrokken. Het WO I oorlogstoerisme en meer en meer ook de beleving van het platteland draagt bij aan de sociaal-culturele waarde van het gebied. In de ankerplaats zijn in dit opzicht vooral de Britse begraafplaatsen en de talrijke, verspreide relictten van militaire infrastructuur een trekpleister. Ook het langgerekte snoer van mijnkraters op de heuvelrug tussen St.-Elooi en Mesen over Wijtschate, die herinnert aan de Mijnslag van 17 juni 1917, draagt bij aan de sociaal-culturele waarde. De tot vaak diepe waterplassen geëvolueerde kraters vormen stille plekken van herdenking bv. de Spanbroekmolentrechter of zogenaamde 'Pool of Peace'. Een door zijn omvang bijzonder herdenkingsmonument is de Menenpoort inclusief de hiermee onlosmakelijke verbonden Last Post-ceremonie. Het draagt samen met de andere oorlogssites en musea in de buurt (Zonnebeke en Ieper) bij tot de beleving van en herinnering aan het oorlogsverleden.

Het huidige landschap is echter in aanzienlijke mate het resultaat van de wederopbouw na WO I (1920-1924). Het betreft niet alleen woonkernen met huizen en andere gebouwen maar ook de inrichting en het herstel van het platteland zelf. De Gasthuisbossen bv. werden nagenoeg volledig heraan geplant in deze periode.

Het bouwkundig erfgoed dat volgens de wederopbouwarchitectuur werd opgericht heeft een historische en een sociaal-culturele betekenis, enerzijds als uitdrukking van de historische tijdgeest, anderzijds als hedendaagse herinnering aan de naoorlogse periode.

5° ruimtelijk-structurerende waarde:

De ruimtelijk-structurerende waarde uit zich door het natuurlijk reliëf en in het bijzonder door de zuidwest-noordoost georiënteerde heuvelrug, tevens de waterscheiding tussen het Leie- en het IJzerbekken. De ligging van de heuvelrug is bepalend voor het grondgebruik en de ligging van lokale wegen. Bossen zijn beperkt tot de landbouwkundig minderwaardige gronden op de heuvelrug en steile en vochtige hellingen. Akkers zijn dominant in het westelijke en lager gelegen deel van de ankerplaats. De flanken van de heuvelrug zijn versneden door beekvalleien, die de ruimte daardoor verder compartimenteren. Beekbegeleidende houtige begroeiing en graslandstroken maken de beekvalleien hier en daar nog goed herkenbaar. Het oude wegenpatroon wordt gedictieerd door het reliëf: hoofdwegen meestal op de grote heuvelrug, kleinere wegen vaak op de ruggen tussen de beekvalleien.

De heuvelrug, geaccentueerd door bossen, is de meest dominante reliëfvorm binnen de ankerplaats. Deze wordt alleen kunstmatig versneden door de sleuf van het Kanaal Ieper-Komen en door de spoorweg Ieper-Kortrijk die daardoor de natuurlijke landschapseenheden fysiek scheiden.

De kerktorens van Wijtschate en Mese en de Vredestoren bij Mese vormen door hun ligging op de hoogste punten van de heuvelrug en door hun kenmerkende vorm bakens in het landschap. Buiten de grenzen van de ankerplaats zijn de torens van Ieper, de Kemmelberg en de andere toppen van de West-Vlaamse getuigenheuvels belangrijke herkenningspunten. De vestinggrachten van Ieper begrenzen de stedelijke ruimte en zorgen voor de scheiding van de dichtbevolkte stad en het schaars bebouwde buitengebied. De Menenpoort is binnen de vestingstructuren een opvallend baken.

§ 2. De landschapkenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1. Bosrijk gebied Gasthuisbossen en 't Hooge

- a) heuvelrug, tevens waterscheidingskam tussen Leie- en IJzerbekken, wordt gekenmerkt door verschillende bronniveaus met smalle dalhoofden rond de bronnen en diep ingesneden bovenlopen;
- b) heuvelkam is de hoofdwas van het lokaal wegnnet, tevens structurerend element voor de verspreid ingeplante hoeves;
- c) Beekbegeleidende houtige begroeiing accentueert de loop van de Vijverbeek, Drieblotenbeek, Bellewaardebeek en Bassevillebeek;
- d) Bassevillebeekvallei met opvallend steile oostflank;
- e) Bellewaarde Vijver aangelegd ten behoeve van de historische watervoorziening van Ieper;
- f) Na WO I heraangetante bossen zijn ruimtelijke dragers van WO I archeologie en zijn door landbouwgebied omgeven;
- g) Binnen boscomplexen getuigen heidevegetaties van historische bosgebruiken (hakhoutbeheer, wastine...);

- h) Uitgesproken reliëfverschillen op de heuvelrug zorgen voor visueel-ruimtelijke compartimentering en vergezichten naar het westen (Ieper en West-Vlaamse getuigenheuvels);
- i) Weinig bebouwing, verspreid langs wegen;
- j) Concentratie aan WO I relictten (loopgraven, bom- en mijnkraters, gedenktekens, militaire infrastructuur) met volgende oorlogslandschappen: mijnkratersites in Drieblotenbos (Sanctuary Wood), 't Hooge bij Bellewaerde Hoeve en Zwarte Leen;
- k) Begijnenbosstraat, Pappotstraat, Canadalaan, Zandvoordestraat (Observatory Ridge), Bassevillebeek-Herenthage, Waterstraat (Rifle Road) en Drieblotenbos als ruimtelijke dragers binnen WO I frontzone (na Eerste en Derde Slag om Ieper);
- l) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) Ieper, Zillebeke, Bellewaerdestraat rechts van nr.3: Halfbestendige woning, gelegen midden weide, thans gebruikt als stal (DIBE: 30864).
- 2) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat 7, 10: Opzichtershuisje bij landhuis 'Huize Zandberg' wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30887);
- 3) Ieper, Zillebeke, Meenseweg 469-471: Dubbelhuisjes, boerenarbeiderswoning (DIBE: 30877);
- 4) Ieper, Zillebeke, Meenseweg 490-496: Woningen, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30880);
- 5) Ieper, Zillebeke, Meenseweg 498-502: Arbeiderswoningen, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30881);
- 6) Ieper, Zillebeke, Zandvoordsestraat 61: Boerenarbeidershuisje uit het begin van de jaren 1920 (DIBE: 30896);
- 7) Ieper, Zillebeke, Bellewaerdestraat 7: conciërge-woningen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 8) Ieper, Zillebeke, Passendaleveldstraat 5: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat 1: Woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 10) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 210: Woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 11) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 157/159: Twee dubbelhuizen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 12) Ieper, Zillebeke, Zandvoordestraat 108: Boerenarbeiders woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 13) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 200: Dubbelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 1) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat 2: Hoeve 'Ter Kemp' wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30884);
- 2) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat 5: Hoeve 'Lindegoed' wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30885);
- 3) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat 6: Hoeve, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30886);

- 4) leper, Zillebeke, Pappotstraat 8: Hoeve 'Essenhove', wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30888);
 - 5) leper, Zillebeke, Meenseweg 407: Hoeve, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30874);
 - 6) leper, Zillebeke, Meenseweg 472: Hoeve, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30878);
 - 7) leper, Zillebeke, Schachteweidestraat 41: 'Hof Platteelwalle', eertijds omwalde hoeve met wederarchitectuur en regionale stijlkemerken (DIBE: 30891);
 - 8) leper, Zillebeke, Wulvestraat 20: Hoeve 'Hof ter Zoete Ruste', wederopbouwhoeve n.o.v. M. Selly (leper), regionale hoevebouw (DIBE: 30895);
 - 9) leper, Zillebeke, Werviksestraat 171, wederopbouwhoeve (DIBE: 30894);
 - 10) leper, Zillebeke, Meenseweg 564: 's Herenthage Hof', wederopbouwhoeve (DIBE: 30883);
 - 11) leper, Zillebeke, Passendaleveldstraat 3: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 12) leper, Zillebeke, Bellewaerdestraat 2: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 13) leper, Zillebeke, Beukenhorstweg 1: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 14) leper, Zillebeke, Meenseweg 403: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 15) leper, Zillebeke, Pappotstraat 12 : Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 16) Zonnebeke, Zandvoorde, Zillebekestraat 38: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 17) Zonnebeke, Zandvoorde, Zillebekestraat 36: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 18) Zonnebeke, Zandvoorde, Kranenburgstraat 22: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 19) leper, Zillebeke, Werviksestraat 173: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 20) leper, Zillebeke, Zandvoordestraat 78: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 21) leper, Zillebeke, Zandvoordestraat 91: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 22) leper, Zillebeke, Schachteweidestraat 43: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- Religieuze gebouwen
 - 1) leper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: voormalige kapel met schooltje gehucht 't Hooge, thans museum 'Hooge Crater', wederopbouwarchitectuur (inventaris WO I: 796);
 - 2) leper, Zillebeke, Meenseweg 467: Kapel en schooltje, (DIBE: 30876);
 - 3) leper, Zillebeke, Zillebekestraat z.nr. op het kruispunt bij de Kranenburgstraat: houten kruis met ijzeren Christus op arduinen sokkel (DIBE: 33223);

- Kastelen
 - 1) Ieper, Zillebeke, Meenseweg 481: Kasteel 't Hooge, vierde kwart 15de eeuw, tweede helft 18de eeuw, vierde kwart 19de eeuw, Interbellum, vakwerkbouw, classicisme, neorenaissance, cottagestijl (DIBE: 30879);

m) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen
 - 1) Ieper, Zillebeke, Canadalaan z.nr.: Britse militaire begraafplaats Sanctuary Wood Cemetery met gedenkteken voor K. Rae (DIBE: 201164);
 - 2) Ieper, Zillebeke, Schachteweidestraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Maple Copse Cemetery met rustplaats vóór toegang, (DIBE: 201165);
 - 3) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Britse militaire begraafplaats Hooke Crater Cemetery, (DIBE: 201163);
 - 4) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Railway Wood Cemetery met gedenkkruis R.E. Grave (inventaris WO I: 777);
- Gedenktekens
 - 1) Ieper, Zillebeke, Begijnenbosstraat z.nr.: Gedenkkruisen Captain Bowlby en Captain Skrine (DIBE: 213276);
 - 2) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat z.nr.: gedenktsteen Liverpool Scottisch (inventaris WO I: 776);
 - 3) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Obelisk 18th Division (DIBE: 213277);
 - 4) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Gedenkkruis King's Royal Rifle Corps, (DIBE: 213278);
 - 5) Ieper, Zillebeke, Canadalaan z.nr.: Canadese gedenksite 'Hill 62' (DIBE: 201075);
- Schuilplaatsen/bunkers/depots
 - 1) Ieper, Zillebeke, Begijnenbosstraat 1: Britse betonnen constructie Witte Poort Farm (DIBE: 213527);
 - 2) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: 2 Duitse betonconstructies, bunkers 't Hooge (DIBE: 213545);
 - 3) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Betonconstructie 1 Sanctuary Wood, bunker (DIBE: 213616);
 - 4) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Betonconstructie 2 Sanctuary Wood, bunker (DIBE: 213630);
 - 5) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Betonconstructie 3 Sanctuary Wood, bunker (DIBE: 213544);
 - 6) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Betonconstructie 4 Sanctuary Wood, bunker (DIBE: 213617);

- 7) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: restanten van drie betonconstructies Sanctuary Wood (Grasbos) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 8) Ieper, Zillebeke, Beukenhorstweg z.nr.: restant van betonconstructie Sanctuary Wood (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Ieper, Zillebeke, Beukenhorstweg z.nr.: betonconstructie Sanctuary Wood (Hoge Netelaar), (nog niet opgenomen in DIBE);
- 10) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie, bunker, Zwarte Leen 1 (DIBE: 213643);
- 11) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 2, bunker (DIBE: 213644);
- 12) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 3, bunker (DIBE: 213645);
- 13) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 4, bunker (DIBE: 213583);
- 14) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 5, bunker, (DIBE: 213646);
- 15) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 6 (DIBE: 213584);
- 16) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 7 (DIBE: 213626);
- 17) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 8 (DIBE: 213627);
- 18) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Betonconstructie Zwarte Leen 9 (DIBE: 213647);
- 19) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Halfondergrondse constructie Zwarte Leen (nog niet opgenomen in DIBE);
- 20) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Halfondergrondse constructie Zwarte Leen (nog niet opgenomen in DIBE);
- 21) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: resten van een schuingezakte betonconstructie Zwarte Leen (nog niet opgenomen in DIBE);
- 22) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: inslagkuil met betonresten Zwarte Leen (Lege Graskouter) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 23) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: inslagkuil met betonresten Zwarte Leen (Lege Graskouter) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 24) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: restanten smalspoor Sanctuary Wood (DIBE: 2085);
- 25) Ieper, Zillebeke, Kranenbrugstraat z.nr.: WO I- bunkers, Betonconstructie (DIBE: 213531);
- 26) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Betonconstructie Valeyebosch 1, bunker (DIBE: 213535);
- 27) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Betonconstructie Valeyebosch 2, bunker (DIBE: 213536);
- 28) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Duitse mortierstelling Valeyebosch, bunker (DIBE: 213537);
- 29) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Betonconstructie Valeyebosch 4, bunker (DIBE: 213538);
- 30) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Restanten van een betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);

- 31) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Restanten van een betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 32) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 33) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: restant van een betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 34) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: restant van een betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 35) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: restant van een betonconstructie Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 36) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: sporen van loopgraven Groenenburgh (Valleybosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 37) Ieper, Zillebeke, Kranenburgstraat z.nr.: rechthoekige bodemverzakking met betonsporen Groenenburgh (Notelaerbosch) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 38) Ieper, Zillebeke, Kranenburgstraat z.nr.: bunkerrestant met inslagkuil Groenenburgh (Hoogendorp) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 39) Ieper, Zillebeke, Kranenburgstraat z.nr.: vier ondergrondse toegangen Groenenburgh (Vierhoekig Bosselken) (WO I-databank 1329);
- 40) Zonnebeke, Zandvoorde, Kranenburgstraat z.nr.: halfondergrondse bunker Groenenburgh (Hoogendorp) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 41) Zonnebeke, Zandvoorde, Kranenburgstraat z.nr.: halfondergrondse bunker Groenenburgh (Hoogendorp) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 42) Zonnebeke, Kleine Ieperstraat z.nr.: resten van een betonconstructie Groenenburgh (Kappellestuk) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 43) Zonnebeke, Kleine Ieperstraat z.nr. (rand weiland en bos): ondergrondse bunker met afgebogen dakplaat Groenenburgh (nog niet opgenomen in DIBE);
- 44) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Resten van betonsconstructie en halfondergrondse constructies Groenenburgh (nabij Domeinbos) (nog niet opgenomen in DIBE);
- 45) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Duitse betonconstructie Hoogeziekenbosch, bunker (DIBE: 213539);
- 46) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Duitse bunker Groenenburgh Hoogendorp, bunker (DIBE: 213540);
- 47) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Betonrestanten Groenenburgh, bunker (DIBE: 213614);
- 48) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Duitse bunker Heiliggeestbos, bunker (DIBE: 213399);
- 49) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Betonconstructie Twaalfgemeten I, bunker (DIBE: 213585);
- 50) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Betonconstructie Twaalfgemeten II, bunker (DIBE: 213586).
- 51) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Restanten van een open betonconstructie Twaalfgemeten (Heiliggeestbos), bunker (nog niet opgenomen in DIBE);

- 52) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Ingegraven schuilplaatsen onder WO I golfplaten Twaalfgemeten (nog niet opgenomen in DIBE);
- 53) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Betonrestanten Twaalfgemeten Heiliggeestbos, bunker (DIBE: 213615);
- 54) Zonnebeke, Geluveld, Menenstraat z.nr.: Resten van een betonconstructie Herenthage-Godschalck (nog niet opgenomen in DIBE);
- 55) Zonnebeke, Geluveld, Menenstraat z.nr.: Resten van een betonconstructie Herenthage-Godschalck (nog niet opgenomen in DIBE);
- 56) Zonnebeke, Geluveld, Menenstraat z.nr.: Halfondergrondse betonconstructie Herenthage-Godschalck (nog niet opgenomen in DIBE);
- 57) Ieper, Zillebeke, Drieblotenbos z.nr.: Mijnkraters met bunker, toegang tot ondergrondse tunnel WO I (nog niet opgenomen in DIBE);

- Mijnkraters

- 1) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat 79: Mijnkrater Railway Wood;
- 2) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat z.nr.: twee depressies in het grasland bij Bellewaerde Hoeve, restanten van ondiepe mijnontploffingen;
- 3) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat z.nr.: Mijnkrater (waterplas) nabij R.E. Grave, landschappelijk restant (inventaris WO I: 2118);
- 4) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat z.nr.: 11 mijnkraters onder Bellewaerde bosje, waarvan één met kraterlip (DIBE: 2118);
- 5) Ieper, Zillebeke, Meensesteenweg 481: Duitse mijnkraters (dd. 6 juni 1916) in het park van het zogenaamde 'Kasteel 't Hooge'. (inventaris WO I: 2046);
- 6) Ieper, Zillebeke, Drieblotenbos z.nr.: mijnkraters met bunker en ondergrondse tunnel WO I;
- 7) Ieper, Zillebeke, Zandvoordestraat z.nr.: Zwarte Leen, krater onder bos (dd. 6 juni 1916);

- Overige

- 1) Ieper, Zillebeke, Canadalaan 26: Oorlogslandschap Sanctuary Wood, met loopgraven, kraters (DIBE: 2045).

n) Archeologisch erfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, Bellewaardestraat z.nr.: 't Hof Bellewaerde (zonder CAI-nr.);
- 2) Ieper, Zillebeke, Meenseweg z.nr.: Omgeving voormalig kasteel 't Hooge (zonder CAI-nr.);
- 3) Zonnebeke, Geluveld, Meensestraat z.nr.: 's Herenthage Hof vermoedelijk relict van castrale motte, kuil, vergraving (CAI: 71238);
- 4) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Kemphof, site met restanten walgracht (CAI: 71231);

- 5) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: Voormalige landbouwnederzetting (CAI: 71234);
- 6) Ieper, Zillebeke, Kranenburgstraat z.nr.: Site van de voormalige Groenenburgh Hoeve (CAI: 71230);
- 7) Ieper, Zillebeke, Zandvoordsestraat-Schachteweidestraat z.nr.: voormalige landbouwnederzetting (CAI: 71232);
- 8) Ieper, Zillebeke, Bellewaerde- en Oude Kortrijkstraat z.nr.: mijnkraterveld en hobbelige weide WO I (zonder CAI-nr.);
- 9) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: Groenenburgh, sporen van loopgraven in combinatie met bunkers (zie ook hoger onder oorlogserfgoed);
- 10) geruimde Britse en Duitse militaire begraafplaatsen (zonder CAI-nr.);
- 11) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 26 gekende locaties binnen dit deelgebied (zonder CAI-nr.);
- 12) Graslanden rond de frontlijn van de Tweede Slag om Ieper (mei 1915 – juli 1917) (zonder CAI-nr.);
- 13) Archeologische zone rond Bellewaerde Hoeve met mijnkratersites, tunnelsystemen en ondergrondse loopgraven en WO I schuilplaatsen die getuigen van Mijnslag (dd. 07/06/1917) (zonder CAI-nr.);

o) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, Canadalaan: wegbepanting met esdoornen aansluitend bij gedenksite 'Hill 62', (DIBE: 201075);
- 2) Ieper, Zillebeke, oud bosrelict en wederopbouwbos (Railway Wood);
- 3) Zonnebeke, Geluveld, Menenstraat z.nr.: Restanten van 19de eeuws kasteelpark Herenthage (thans Godschalck): motte op de Bassevillebeek, restanten van bruggetje bij voormalige vijver en watervalletje;
- 4) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: oud-bosrelict Zwarte leen (Armagh Wood);
- 5) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat z.nr.: oud-bosrelict en wederopbouwbos Drieblotenbos-Hoge Netelaar (Sanctuary Wood);
- 6) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: oud-bosrelict Groenenburghbos (Shrewsbury Forest);
- 7) Ieper, Zillebeke, Vijfwegenstraat z.nr.: oud-bosrelict Zandvoordebos (Bulgar Wood);
- 8) Ieper, Zillebeke, Meenseweg: Kasteelpark Catalunya;

p) Zichten:

- 1) Ieper, Zillebeke, Oude Kortrijkstraat zicht 80°, naar westen, Ieper, St.-Jan, Frezenberg, Pilkem; zicht over westelijke frontzone (1915-1917) vanaf Bellewaerde Ridge;
- 2) Ieper, Zillebeke, Bellewaerde Ridge nabij Oude Kortrijkstraat zicht 80°, naar zuidwesten, richting Ieper. Belangrijke oorlogsvista vanaf

- hoger gelegen vijandelijke stellingen richting Ieper dat toen geallieerd gebied was;
- 3) Ieper, Zillebeke, Meenseweg nabij 't Hooge zicht 20°, naar westen, Ieper. Zeer belangrijke vista gerelateerd aan oorlogsgebeuren op en langs zogenaamde 'Menin road';
 - 4) Ieper, Zillebeke, Canadalaan zicht 20° noord, vallei Drieblotenbeek en 't Hooge met 'Hooge Crater Cemetery'; frontzone na Tweede Slag om Ieper;
 - 5) Ieper, Zillebeke, Canadalaan vanop Hill 62, historisch zicht ca. 60° naar noordwesten, inkijk in voormalige WO I - 'Salient' tussen Ieper en St.-Jan (Pilkem) tevens relatie met nabijgelegen Maple Copse Cemetery (en vice versa);
 - 6) Ieper, Zillebeke, Canadalaan vanop Hill 62, historisch zicht ca. 20° naar zuidoosten, Observatory Ridge- Doppelhöhe 60 en wederopbouwhoeve (DIBE: 30886);
 - 7) Ieper, Zillebeke, Schachteweidestraat zicht 45° naar zuidwesten, richting Zillebeke en Vijverbeekvallei – massieve, vierkante, Zillebeekse kerktoren als baken;
 - 8) Ieper, Zillebeke, Zandvoordestraat: tijdens WO I ook Doppelhöhe 60 genaamd. Binnen de geallieerde sector werd deze weg aangeduid als 'Observatory Road', zicht ca. 60° zuidzuidwest, naar vallei Vijverbeek, het Zwarte Leen en de frontzone van 1915-1917 nabij Hill 60;
 - 9) Ieper, Zillebeke, Pappotstraat zicht 80°, naar noordwesten, richting Ieper;
 - 10) Zonnebeke, Geluveld, 's Herenthagestraat, lijnvormige hoogte (WO I, herinneringssite 's Herenthage-Veldhoek) ca. 20° west naar vallei Bassevillebeek en Passendaleveld – Pappotstraat;

2. Ieperse vestingen, Verdrongen Weide en Zillebeke Vijver

- a) 17de-19de eeuwse Ieperse vestingen volgens strak geometrisch patroon met grachten, wallen, bastions, hoornwerk en parkaanleg uit late 19de eeuw waarbij bomen de vestingen benadrukken;
- b) Historisch langdurig graslandgebruik als typisch meersengebied langs benedenloop Bollaartbeek;
- c) Zeer kenmerkend overgangsgebied tussen de stad met vestingen en de open ruimte van het omgevende platteland met meersen- en vijvergebied;
- d) Uitgestrekte kunstmatige waterpartijen (excl. vestinggrachten): Zillebeke Vijver, als onderdeel van de historische watervoorziening van Ieper en het recent aangelegde water(buffer)bekken van de Verdrongen Weide;
- e) Stadspoorten als opvallende elementen op de historische toegangswegen tot de stad: Rijselpoort en Menenpoort;
- f) Oorlogsmonument Menenpoort;
- g) Bouwkundig erfgoed:
 - Woningen:
 - 1) Ieper, Zillebekevijverdreef 2: Breedhuis, burgerhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 2) Ieper, Zillebeke, Komenseweg 22: villa/hoevegebouwen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves:

- 1) Ieper, Zillebeke, Blauwepoortstraat 14: wederopbouwhoeve (DIBE: 212906);
- 2) Ieper, Zillebeke, Blauwepoortstraat 72, wederopbouwhoeve z.g. 'Drogendale' cf. opschrift boven inrijpoort, n.o.v. architect C. Schmidt (Poperinge) in 1922, teruggaand op regionale 19de eeuwse hoevebouw (DIBE:30865);
- 3) Ieper, Zillebeke, Komenseweg nr. 30: Hoeve 'De Pollepel' 17de eeuw, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30867);
- 4) Ieper, Zillebeke, Rijselseweg 85: Historische hoeve Zuid-Bellegood, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30514);

h) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen

- 1) Ieper, Zillebeke, Rijselseweg z.nr.: Britse militaire begraafplaats Bedford House Cemetery (DIBE: 201157);
- 2) Ieper, z.nr.: Britse militaire begraafplaats Ramparts Cemetery Lille gate (DIBE: 1449);
- 3) Ieper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: Britse militaire begraafplaats Railway Dugouts Burial Ground (Transport Farm) met vijver (DIBE: 791);

- Gedenktekens

- 1) Ieper, Meensestraat z.nr.: Menenpoort (DIBE: 1422);
- 2) Ieper, Meensestraat z.nr.: Bronzen replica Menenpoort (DIBE: 1438);
- 3) Ieper, Meensestraat z.nr.: Bastiaanplaque Menenpoort (DIBE: 1440);
- 4) Ieper, Rijselseweg z.nr.: Rijselsepoort, gerestaureerde stadspoort die deel uitmaakt van de vestinggordel rond Ieper (DIBE: 1817);
- 5) Ieper, Zillebeke, Blauwepoortstraat z.nr.: Gedenkkapel O.L.V. van de Vrede, pijlerkapel (DIBE: 213357);

- Schuilplaatsen/bunkers/depots

- 1) Ieper, Zillebeke, Zillebekevijverdreef z.nr.: Britse betonnen verdedigingsconstructie/ bunker (DIBE: 213400);
- 2) Ieper, Zillebeke, Britse schuilplaats - bunker, nabij Stenen Haan, Ieper, Zillebeke (DIBE: 213398);
- 3) Ieper, Esplanade z.nr.: 2 zogenaamde 'Moir Pillboxes' geprefabriceerde, snel verplaatsbare, cirkelvormige, betonnen mitrailleursposten (WO I) n.o.v. Sir E. Moir van het Britse ministerie van munitie (DIBE: 1450);

- Overige

- 1) Ieper, Vestingen (DIBE: 26651);

- 2) leper, z.nr.: Inscripties Hoornwerk van Antwerpen, muur in een onderaardse gang, in weide ten oosten van de Kasteelgracht en de Leopold III-laan en ten zuiden van de Vaubanstraat met de volgende inscriptie: '55 Coy R.E. Ypres 1914-15-16' (DIBE: 2156);

i) Waterbouwkundig erfgoed:

- 1) leper, Zillebeke z.nr.: Zillebeke Vijver, historische vijver voor watervoorziening leper;
- 2) leper, Zillebekevoetweg 2: Waterzuiveringsstation met inbegrip van alle toebehoren, werktuigen en instrumenten (DIBE: 201070);

j) Archeologisch erfgoed:

- 1) Resten van middeleeuwse buitenwijk (St.-Michielsparochie) in Verdronken Weide (CAI: 75955);
- 2) leperse vestingen en Hoornwerkpark (zonder CAI-nr.);
- 3) leper, Zillebeke, Blauwepoortstraat 72. Omgeving huidige hoeve 'Drogendale' (CAI: 71218);
- 4) leper, Zillebeke, Blauwepoortstraat 14. Omgeving huidige hoeve (CAI: 71219);
- 5) leper, Zillebeke, Zillebekevijverdreef z.nr.: site met walgracht (volle middeleeuwen) (CAI: 71264);
- 6) leper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: voormalige hoevesite;
- 7) leper, Zillebeke, Rijselseweg z.nr.: Bedford House Cemetery, site voormalige hoeve met walgracht (CAI: 71214);
- 8) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 4 gekende locaties binnen dit deelgebied;

k) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Struikgewas op de Hoornwerksite (Tweestijlige meidoorn, Eénstijlige meidoorn, Hondсроos, Kroosjes);

l) Zichten:

- 1) leper, vanaf omwalling naar het zuidwesten, naar voorland (met Verdronken Weide) – historische relatie in 17-19de eeuwse verdedigingsstructuur;
- 2) leper, vanaf huidig Hoornwerkpark naar het westen, richting stadscentrum. Benadrukt de nabijheid van het stadscentrum en historische relatie binnen het 17de-18de eeuwse verdedigingswerk van de stad (vestingmuren en hoornwerken);
- 3) leper, Zillebeke, Rijselseweg z.nr.: vanaf Bedford House Cemetery naar het noorden, richting leper –Verdronken Weide;
- 4) leper, Zillebeke, Rijselseweg z.nr.: vanaf Bedford House Cemetery naar het zuidoosten richting Verwezen kanaal-The Bluff – frontzone na Eerste resp. Vierde Slag om leper;

3. Kern Zillebeke

- a) Dorpskern met historisch stratenpatroon (Blauwepoortstraat, Wervikstraat en Maaldestedestraat), met meeste bewoning aanvankelijk geconcentreerd langs Maaldestedestraat (Zillebeke-Dorp), met centraal de St.-Catharinakerk; Na WO I wordt dorpskern heropgebouwd naar vooroorlogs beeld met een aanzienlijk deel van wederopgebouwde dorpskern met oorspronkelijke kenmerken van bouwkundig erfgoed dat is bewaard gebleven;
- b) Baken: St.-Catharinakerk met de massieve, vierkante kerktoren domineert de omgeving en is een herkenningspunt;
- c) In 2de helft 20ste eeuw, significante uitbreiding met woonwijken en woonlinten langs belangrijkste toegangswegen tot het centrum;
- d) Zwarte Leen, historisch als autonoom gehucht gegroeid is ondertussen door laat 20ste eeuwse lintbebouwing visueel verbonden geraakt met de dorpskern;
- e) Bouwkundig erfgoed:
 - Religieuze gebouwen
 - 1) Ieper, Zillebeke, Zillebeke-Dorp z.nr.: wederopgebouwde St.-Catharinakerk (DIBE: 201158), omgeven door wereldlijk en militair kerkhof zgn. 'Zillebeke Churchyard', afgezet d.m.v. bakstenen muurtje en leilinden; haag aan zuidzijde;
 - 2) Ieper, Zillebeke, Pastoriestraat 1: Pastorie, interbellumarchitectuur n.o.v. G. Lernould (DIBE: 30889);
 - Dorpsgebouwen met (voormalige) openbare functie
 - 1) Ieper, Zillebeke, Zillebeke-Dorp 9. Voormalig gemeentehuis met woning voor gemeenteontvanger en postgebouw met eclectische kenmerken (DIBE: 30898);
 - 2) Ieper, Zillebeke, Maaldestedestraat 4. gemeenteschool voor jongens (DIBE: 21283);
 - 3) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 1-3: voormalige feestzaal met woonhuis van veldwachter en brandwacht (DIBE: 21283);
 - Woningen
 - 1) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 2: Enkelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 2) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 4, 6: twee dubbelhuizen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 3) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 8,10: Dubbelhuis en enkelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 4) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 12: Herenhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 5) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 14-16: Enkelhuis en dubbelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 6) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 18, 20, 22: Twee dubbelhuizen en enkelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 7) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 21: Enkelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 8) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 23: Hoekpand wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 34: Dubbelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 10) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 40: Hoekpand , voormalige herberg wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 11) Ieper, Zillebeke, Zillebeke Dorp 48: Schoolgebouw, wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 12) Ieper, Zillebeke, Pastoriestraat 4: Boerenarbeiderswoning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 13) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 2: Dubbelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 14) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat 23, 25, 29: Hoekpand en dubbelhuisje wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 15) Ieper, Zillebeke, Zandvoordestraat 3: Dubbelhuisje wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 16) Ieper, Zillebeke, Zandvoordestraat 13: Dubbelhuis wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 1) Ieper, Zillebeke, Blauwepoortstraat 14, wederopbouwhoeve met boerenwoning (DIBE: 212906);

f) Oorlogserfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, Zillebeke-Dorp z.nr.: Britse militaire begraafplaats 'Zillebeke Churchyard' (DIBE: 201158);
- 2) Ieper, Zillebeke, Zillebeke-Dorp z.nr.: cenotaaf voor militaire slachtoffers (Zillebeke, WO I en WO II) (DIBE: 763);

g) Archeologisch erfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, Zillebeke-Dorp z.nr.: oude dorpskern rond de kerk;

4. Verwezen Kanaal Ieper-Komen

- a) Kanaal aangelegd gedurende de 19^e eeuw in de natuurlijke vallei van de Palingbeek, met bijbehorende waterbouwkundige infrastructuur zoals sluizen, dijken, jaagpaden, restanten historische kanaalbruggen,...;
- b) Markant lineair element in het open landbouwgebied ten zuiden van Ieper, geaccentueerd door houtige begroeiing in bedding en op kanaalberm;
- c) Het kanaal doorsnijdt de heuvelrug in een sleuf met aan weerszijden steile hellingen onder bos, met taluds en microreliëf ingevolge geologische ondergrond (verglidingen) en impact van WO I, thans opgenomen in het provinciaal domein Palingbeek;
- d) Ten zuidoosten van Hollebeke door moerasbos geaccentueerde kanaalbedding, geflankeerd door verstruweelde berm van verhoogd spoorwegtracé, versterken elkaar visueel;

e) In het domein Palingbeek waren het kanaal en taluds belangrijke onderdelen van frontlinie in WO I. Concentratie aan WO I relictten (schuipplaatsen, kraters, militaire begraafplaatsen) en oorlogslandschap 'The Bluff', met microreliëf van vroegere loopgraven, militaire infrastructuur en bominslagen;

f) Restant van kasteeldomein Palingbeek en brongebied Palingbeek;

g) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) Ieper, Zillebeke, Rijselseweg 156: 'De Laatste Stuiver', breedhuis, voormalige herberg/afspanning (DIBE: 30856);

- Hoeves

- 1) Ieper, Voormezele, Rijselseweg 152: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Andere

- 1) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat 5: voormalige zuivelfabriek met schoorsteen (nog niet opgenomen in DIBE);

h) Oorlogserfgoed:

- Schuilplaatsen/bunkers/depots/mijnschachten

- 1) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: Betonconstructie The Bluff - bunker (DIBE: 213528);

- 2) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: Britse bunker, Lock 7 (DIBE: 213529);

- 3) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: Beton restant I - bunker (DIBE: 213609);

- 4) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: Beton restant II - bunker (DIBE: 213610);

- 5) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: 3 bunkers nabij speelplein Palingbeek (DIBE: 213611);

- 6) Ieper, Voormezele, Bijlanderpad z.nr.: diverse resten van (half)ondergrondse betonconstructies langs het Bijlanderpad (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

- 7) Ieper, Hollebeke, Bijlanderpad z.nr.: halfondergrondse bunker (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

- 8) Ieper, Hollebeke, Bijlanderpad z.nr.: open betonconstructie op de noordelijke kanaaloever (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

- 9) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Duitse commandopost (DIBE: 213383);

- 10) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Duitse betonrestanten II spoorwegbedding (DIBE: 213604);

- 11) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Duitse betonrestanten III spoorwegbedding (DIBE: 213605);

- 12) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: resten van een betonconstructie (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

- 13) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Duitse betonrestanten IV spoorwegbedding (ID: 213513);
- 14) Ieper, Hollebeke, Kortewildestraat z.nr.: Betonconstructie II Oude Vaart (ID: 213606);
- 15) Ieper, Hollebeke, Kortewildestraat z.nr.: Betonconstructie I Oude Vaart (ID: 213515);

- Mijndraters

- 1) Ieper, Zillebeke, Bijlanderpad z.nr.: min. 5 mijndraters nabij 'The Bluff', (DIBE: 2061).
- 2) Toegang tot mijnschacht bij de Bluff (DIBE: 1493).

- Overige

- 1) Ieper, Zillebeke, Prov. Domein De Palingbeek, The Bluff: Restant oorlogslandschap WO I. (DIBE: 2062);
- 2) Ieper, Voormezele, Rijselseweg z.nr.: Demarcatiepaal nr.17 (DIBE: 201153);

i) Waterbouwkundig erfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, (midden domein De Palingbeek): schutsluis op de Vaart Ieper-Komen;
- 2) Ieper, Zillebeke, sluizen bij toegang Komense weg en nabij Hollebeke (Kasteelhoek) (DIBE: 201154);

j) Archeologisch erfgoed:

- 1) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 17 gekende locaties binnen dit deelgebied (zonder CAI-nr.);
- 2) Zone met tijdens WO I kunstmatig opgehoogde kanaalbermen die als observatiepost en locaties voor ondergrondse schuilplaatsen werd benut: 'Spoilbank', 'The Bluff', 'Triangular Bluff', 'Buffs bank' (zonder CAI-nr.);

k) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Ieper, Hollebeke, (midden golfterrein De Palingbeek): Christusboom (zomereik) spijkerboom met kruis (inventaris WO I: 2093);

5. Bosrijk gebied van Molenbos, domein De Vierlingen, Twaalfgemeten en Hill 60

- a) Heuvelrug met verschillende brongebieden;
- b) Boscomplexen met enkele waardevolle oud-boskernen (o.a. Molenbos, Twaalfgemeten, De Vierlingen) domineren de heuvelrug;
- c) Heideachtige vegetaties getuigen van oude bosgebruiken en beweiding in bos (hakhoutbeheer, wastine,...);
- d) Aanvankelijk aaneengesloten bosareaal thans versnipperd door landbouwgebied met vooral akkerland en hier en daar weiland in natte valleien en op steile flanken;

- e) Domein De Vierlingen: specifieke domeinaanleg met dreven, graslanden, cascadevijvers en bos, vermoedelijk in functie van jacht;
- f) Tracé van spoorweg leper-Kortrijk kronkelt dwars door heuvelrug en loopt op de rand van het domein De Vierlingen. Erlangs de opgeworpen, ondertussen beboste, grond tijdens WO I gekend als 'Caterpillar';
- g) Hill 60 en Caterpillar: opvallende relictten van het oorlogslandschap 1914-1918 (mijn- en bomkraters, gedenktekens, overige militaire infrastructuur);
- h) De uitgesproken reliëfverschillen op en nabij de heuvelrug zorgen voor visueel-ruimtelijke compartimentering en bieden vergezichten in verschillende richtingen: naar het (noord)westen in casu richting leper vanop heuvelkam (hoogste delen Verbrandemolenstraat, nabij Hill 60 – over ca. 90-120°);
- i) Lage bebouwingsdichtheid, vooral geconcentreerd rond hoofdweg leper-Hollebeke, elders verspreid;
- j) Oorlogslandschap met mijnkratersites die talrijke onderling verbonden tunnelsystemen en deep dugouts herbergen: 'Caterpillar', omgeving Hill 60, Larch Wood;
- k) Spoorwegbedding leper-Kortrijk en Molenbosstraat als ruimtelijke dragers binnen WO I frontzone;
- l) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) leper, Zillebeke, Komenseweg 80-86: Tweegezinswoningen, wederopbouw - Interbellum (DIBE: 30869);
- 2) leper, Zillebeke, Komenseweg 84-86: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 3) leper, Hollebeke, Komenseweg 103,109: conciërgewoningen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 1) leper, Zillebeke, Komenseweg 78: Wederopbouw hoeve, regionalisme (DIBE: 30868);
- 2) leper, Hollebeke, Komenseweg 88: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Religieus erfgoed

- 1) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat, rechts van nr. 59: Gedenkkapel O.L.V. van Vrede, met recyclage WO I materiaal, pijlerkapel (DIBE: 213358);

- m) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen

- 1) leper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: Britse militaire begraafplaats Larch Wood (Railway Cutting) Cemetery (DIBE: 201168);
- 2) leper, Zillebeke, Verbrandemolenstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Woods Cemetery (DIBE: 201171);
- 3) leper, Zillebeke, Verbrandemolenstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats 1st D.C.L.I. Cemetery, The Bluff (DIBE: 201172);

4) leper, Zillebeke, Verbrandemolenstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Hedge Row Trench Cemetery (DIBE: 201173);

- Schuilplaatsen/bunkers/depots

- 1) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Betonconstructie Twaalfgemeten II (ID: 213586);
- 2) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Betonconstructie Twaalfgemeten I (ID: 213585);
- 3) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Duitse bunker Heiliggeestbos (ID: 213399);
- 4) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Betonrestanten Heiliggeestbos (ID: 213615);
- 5) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Resten van een open betonconstructie Heiliggeestbos (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 6) leper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Ingegraven schuilplaatsen onder golfplaten in Twaalfgemeten (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 7) leper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: Duitse bunker, (DIBE: 213530);
- 8) leper, Zillebeke, Molenbosstraat z.nr.: Halfondergrondse constructie Molenbos (DIBE: 213532);
- 9) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 3, De Vierlingen (DIBE: 213533);
- 10) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 4, bunker, De Vierlingen (DIBE: 213534);
- 11) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Duitse betonnen verdedigingsconstructie De Vierlingen 7, bunker (DIBE: 213542);
- 12) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 6 De Vierlingen, bunker (DIBE: 213543);
- 13) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 1 De Vierlingen, bunker (DIBE: 213612);
- 14) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 2 De Vierlingen, bunker (DIBE: 213613);
- 15) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie 5 Vierlingen, bunker, (DIBE: 213629);
- 16) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie nr. 1 Hill 60 (inventaris WO I: 1398);
- 17) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie nr. 2 Hill 60 (inventaris WO I: 1400);
- 18) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie nr. 3 Hill 60 (inventaris WO I: 1394);
- 19) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Betonconstructie nr. 4 Hill 60 (inventaris WO I: 1396);
- 20) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Duits-Australische schuilplaats-bunker Hill 60 (inventaris WO I: 1388);

- Mijkraters

- 1) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Mijkrater en sporen van ondiepe mijnen - Hill 60 (DIBE: 2091);

2) Ieper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Mijnkrater Caterpillar (DIBE: 2083);

- Gedenktekens

- 1) Ieper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Gedenksteen 14th Light Division (inventaris WO I: 782);
- 2) Gedenksteen Hill 60 (inventaris WO I: 783);
- 3) Gedenksteen Queen Victoria's Rifles (inventaris WO I: 785);
- 4) Gedenkzuil 1st Australian Tunnelling Company (inventaris WO I: 786);

- Overige

- 1) Ieper, Hollebeke, Kasteelhoekstraat z.nr.: Sporen van loopgraven in Twaalfgemetenbos (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 2) Ieper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: Gedenksite 'Hill 60', geheel van bunkers, gedenktekens, loopgraven, observatieposten, oorlogsmonumenten, schuilplaatsen (DIBE: 201174);

n) Archeologisch erfgoed:

- 1) Oorlogslandschap Hill 60 en 'Larch Wood' en verder in noordelijke richting naar Zillebeke;
- 2) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 4 gekende locaties binnen dit deelgebied, waarvan de deep dugout van Larch Wood bij Hill 60 de meest uitgebreide is,
- 3) geruimde Britse en Duitse militaire begraafplaatsen;
- 4) Ieper, Zillebeke, Vaartstraat 7, voormalige omwalde site 'Roosendaal Hof' – huidig domein onthaalcentrum De Palingbeek (CAI: 71211);
- 5) Ieper, Zillebeke, Vaartstraat, voormalige hoeve ten zuiden van omwalde site 'Roosendaal Hof' (CAI: 71210);
- 6) Ieper, Zillebeke, Komenseweg 11: walgrachtsite (CAI: 71227);
- 7) Ieper, Zillebeke, Vaartstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 71195);
- 8) Graslanden rond de frontlijn van de Tweede Slag om Ieper (mei 1915 – juli 1917) (zonder CAI-nr.);

o) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Ieper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: Domein De Vierlingen als oud-bosrelict en wederopbouwbos;
- 2) Ieper, Zillebeke, Komenseweg z.nr.: Delen van het provinciedomein De Palingbeek als oud-bosrelict en wederopbouwbos;
- 3) Ieper, Zillebeke, Werviksestraat z.nr.: Twaalfgemeten als oud-bosrelict en wederopbouwbos;
- 4) Ieper, Zillebeke, Verbrandemolenstraat z.nr.: Molenbos als oud-bosrelict en wederopbouwbos;

p) Zichten:

- 1) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr.: zicht 30°, vanaf de heuvelrug naar noordwesten, leper i.b. op de spoorwegaanleuf en de er langs gelegen WO I getuigen (Larch Wood, begraafplaats, oorlogslandschap);
- 2) leper, Zillebeke, Zwarteleenstraat z.nr. idem plaats: zicht 30°, vanaf de heuvelrug naar het zuidoosten, op de spoorwegaanleuf en de er langs gelegen WO I getuigen (Hill 60 + domein De Vierlingen met de door bos verborgen Caterpillar);
- 3) leper, Zillebeke, Verbrandemolenstraat z.nr.: zicht 45°, vanaf de heuvelrug naar noordwesten, leper, historisch zicht vanop de heuvelrug (Duits, vijandelijk gebied) naar geallieerd gebied rondom leper;

6. Historisch landbouwgebied rond Rozendaal Hof

- a) Heuvelflank met zachte helling met ten noorden Klijtgaatbeek en restant van natuurlijke loop van de Palingbeek;
- b) Zeer open landbouwlandschap, gedomineerd door akkerland;
- c) Schaars bebouwd met verspreid staande hoeves;
- d) Bouwkundig erfgoed:

- Hoeves

- 1) leper, Zillebeke, Komensestraat 32: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 2) leper, Zillebeke, Komensestraat 34: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 3) leper, Zillebeke, Komensestraat 36: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 4) leper, Zillebeke, Rijselseweg 101: Lankhof met motte (DIBE: 30890);
- 5) leper, Zillebeke, Waastensestraat 5: Hoeve wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

e) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen

- 1) leper, Zillebeke, Vaartstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Chester Farm Cemetery (DIBE: 201169);
- 2) leper, Zillebeke, Vaartstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Spoilbank Cemetery (DIBE: 201170);
- 3) leper, Zillebeke, Komenseweg 34: Britse militaire begraafplaats Blauwepoort Farm Cemetery (DIBE: 201167);

- Gedenktekens

- 1) leper, Zillebeke, Komenseweg-Blauwe poortstraat: Demarcatiepaal nr.18 (DIBE: 201176);

- Schuilplaatsen/bunkers/depots
 - 1) leper, Zillebeke, Rijselseweg 101: Kazematten op de omwalde terp nabij het Lankhof (DIBE: 2185);
- f) Archeologisch erfgoed:
 - 1) leper, Zillebeke, Rijselseweg 10: Lankhof met motte (CAI: 71302);
 - 2) leper, Zillebeke, Komenseweg z.nr. Restanten walgracht (CAI: 71217);
 - 3) leper, Zillebeke, Komenseweg z.nr. Restanten walgracht (CAI: 71215);
 - 4) leper, Zillebeke, Komenseweg 34. Restanten walgracht + omgeving nabij huidige 'Blauwepoort-hoeve' (CAI: 71216);
 - 5) leper, Zillebeke, Waastensestraat z.nr.: restanten walgracht + omgeving bij huidig Rozendaal Hof (CAI: 71213);
 - 6) leper, Zillebeke, Waastensestraat z.nr.: restanten walgracht + omgeving bij huidig Gistelhof (CAI: 71212);
 - 7) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 2 gekende locaties binnen dit deelgebied, waaronder de deep dugout bij Rozendaal Hof (Gunners Lodge);

7. Kern Voormezele

- a) Dorpskern volledig verwoest tijdens WO I, heropgebouwd naar vooroorlogs beeld, langs kruispunt van drie wegen (Voormezele-Dorp, Wijtschaatsestraat en St.-Elooisweg) met parochiekerk in noordwest hoek;
- b) Huidig dorp hoofdzakelijk ontwikkeld ten westen van voormalige, in oorsprong 13de eeuwse abdij, waarvan alleen nog de fundamente resten;
- c) Kenmerkende wederopbouwarchitectuur;
- d) Bouwkundig erfgoed:
 - Religieuze gebouwen
 - 1) leper, Voormezele, Voormezele-Dorp z.nr.: wederopgebouwde O.L.V. kerk, eclectisch bedehuis (DIBE: 30858) met omringend kerkhof, deels afgezet met muur en haag;
 - 2) leper, Voormezele, Voormezele-Dorp 27: pastorie (DIBE 30859);
 - 3) leper, Voormezele, Wijtschaatsestraat: Klooster met feestzaal (nog niet opgenomen in DIBE);
 - Dorpsgebouwen met (voormalige) openbare functie
 - 1) leper, Voormezele, Wijtschaatsestraat 10: Gemeenteschool met onderwijzerswoning (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 2) leper, Voormezele, Voormezele-Dorp 8: Voormalig gemeentehuis n.o.v. E. Richir en G. Veraart (Brussel) (nog niet opgenomen in DIBE);
 - Overige dorpsgebouwen
 - 1) leper, Voormezele, St.-Elooisweg 1: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

2)	leper,	Voormezele,	St.-Elooisweg	11:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
3)	leper,	Voormezele,	St.-Elooisweg	30:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
4)	leper,	Voormezele,	St.-Elooisweg	32:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
5)	leper,	Voormezele,	St.-Elooisweg	34:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
6)	leper,	Voormezele,	St.-Elooisweg	36:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
7)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	10:	school/woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
8)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	14:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
9)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	16:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
10)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	18:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
11)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	20:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
12)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	22:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
13)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	34:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				
14)	leper,	Voormezele,	Voormezeledorp	36:	woning
	wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);				

e) Oorlogserfgoed:

- 1) leper, Voormezele, Voormezele-Dorp z.nr. Militaire begraafplaats bij de kerk, Voormezele Churchyard, slechts 1 graf van Britse militair (DIBE:1381);

f) Archeologisch erfgoed:

- 1) Site van de voormalige Augustijnerabdij, ten oosten van huidige dorpskern (CAI: 71296);

8. Bosrijk gebied van de heuvelrug Wijtschate – Hollebeke

- a) Heuvelrug met bronniveaus;
- b) Wegenpatroon gestructureerd door reliëf, specifiek hoofdweg leper-Wijtschate-Mesen-Armentières;
- c) Aanwezigheid van verschillende oude boskernen, als restanten van een voormalig, uitgestrekt bosgebied op de hoogste delen en steilste flanken van de heuvelrug tussen Wijtschate en Hollebeke;
- d) Aanwezigheid van smalle dalhoofden al dan niet met bron(nen) op de heuvelflank meestal onder bos soms grasland, stroomafwaarts diep ingesneden beken;
- e) Uitgesproken reliëfverschillen in het hellinglandschap ten noorden van Wijtschate in combinatie met aanwezige boskernen, houtkanten en

bomenrijen zorgen voor compartimentering en een eerder besloten landschap;

- f) Langdurig gebruikte graslanden in de vallei van de Diependalebeek;
- g) De uitgesproken reliëfverschillen van de heuvelrug zorgen voor visueel-ruimtelijke compartimentering en bieden vergezichten in verschillende richtingen: noordwaarts richting Ieper, zuidoost richting Leievallei en Noord-Frankrijk;
- h) Het Kapelleriebos, Kroonaardbos en omgeving lagen langdurig in de frontlinie tijdens de Eerste Wereldoorlog; een veelheid aan relict en gedenktekens is nog aanwezig;
- i) Archeologische zone rond St.-Elooi met mijnkratersites, tunnelsystemen en ondergrondse loopgraven, WO I schuilplaatsen en militaire begraafplaatsen die getuigen van Mijnslag (dd. 07/06/1917);
- j) Eekhofstraat en voormalige toegangsreef naar Palingbeekkasteel (Dammstrasse) als ruimtelijke dragers binnen WO I frontzone;
- k) Lokaal gerestaureerd oorlogslandschap als herinnering aan WO I (site Bayernwald 1915-1917);
- l) Hoeves en landerijen hoofdzakelijk langs de wegen verspreid, getuigen van voortschrijdende bosontginning vanaf medio 19de eeuw;
- m) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) Ieper, Hollebeke, Armentierseweg 31: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 2) Heuvelland, Wijtschate, Hollebekerstraat 25: Diepemeershof, wederopbouwhoeve (DIBE: 32749);
 - 3) Ieper, Voormezele, Bernikkewallestraat 3: wederopbouwhoeve n.o.v. architect L. Verstraete (Izegem) van 1921 (DIBE: 30848);

- n) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen

- 1) Heuvelland, Wijtschate, Hollebekerstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Somer Farm Cemetery (DIBE: 201039);
 - 2) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Croonaert Chapel Cemetery (DIBE: 201034);
 - 3) Heuvelland, Wijtschate, Wijtschatestraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Wytschaete Military Cemetery (DIBE: 201043);

- Gedenktekens

- 1) Heuvelland, Wijtschate, Hollebekerstraat z.nr.: Gedenkkruis '19th Western Division', oorlogsgedenkteken (DIBE: 213265);
 - 2) Ieper, Hollebeke, Eekhofstraat-Duivenstraat: Gedenkteken Indische troepen (DIBE: 1232);

- Schuilplaatsen/bunkers/depots
 - 1) Ieper, Voormezele, Rijselseweg 214: in de tuin van het landhuis 'Le chalet de la mine' betonnen constructie, Britse mitrailleurspost (DIBE: 213396);
 - 2) Heuvelland, Wijtschate, Hollebekestraat z.nr.: Ondergrondse bunkers en schuilplaatsen in weiland (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
 - 3) Heuvelland, Wijtschate, Ieperstraat z.nr.: betonconstructie Duitse mitrailleurpost Onraet farm 4, bunker (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 4) Heuvelland, Wijtschate, Ieperstraat z.nr.: Betonnen verdedigingsconstructie Onraet Farm 1, bunker (DIBE: 213372);
 - 5) Heuvelland, Wijtschate, Ieperstraat z.nr.: Duitse betonnen verdedigingsconstructie Onraet Farm 2, bunker (DIBE: 213483);
 - 6) Heuvelland, Wijtschate, Ieperstraat z.nr.: Duitse betonnen verdedigingsconstructie Onraet Farm 3, bunker (DIBE: 213484);
 - 7) Heuvelland, Wijtschate, Langwegelken z.nr.: resten van bovengrondse constructie Huikerbossen (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
 - 8) Heuvelland, Wijtschate, Rijselstraat z.nr.: Britse schuilplaats, bunker (DIBE: 213377);
 - 9) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse verdedigingsconstructie Wijtschatebos (4) bunker (DIBE: 213490);
 - 10) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse verdedigingsconstructie Wijtschatebos (5) (DIBE: 213491);
 - 11) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse verdedigingsconstructie Wijtschatebos (8) (DIBE: 213492);
 - 12) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse verdedigingsconstructie Wijtschatebos (9) (DIBE: 213493);
 - 13) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse verdedigingsconstructie Wijtschatebos (10) (DIBE: 213494);
 - 14) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Restanten van een Duitse betonnen verdedigingsconstructie Wijtschatebos (3) (DIBE: 213596);
 - 15) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Restanten van een Duitse betonnen verdedigingsconstructie Wijtschatebos (6), bunker (DIBE: 213597);
 - 16) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Restanten van een Duitse betonnen verdedigingsconstructie Wijtschatebos (7), bunker (DIBE: 213598);
 - 17) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse betonnen verdedigingsconstructie Unnamed Wood, bunker (DIBE: 213495);
 - 18) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Duitse betonnen mijnschacht 'Dietrich' Wijtschatebos (1), verdedigingswerk (DIBE: 213496);
 - 19) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Restanten van een Duitse betonnen verdedigingsconstructie Wijtschatebos (2), bunker (DIBE: 213599);
 - 20) Heuvelland, Wijtschate: Gedenksteen Lansier en het 1er Bn. Chasseurs à Pied, bunker (DIBE: 213267);

- 21) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Kroonaardbos (3), bunker (DIBE: 213497);
 - 22) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Kroonaardbos (4), bunker (DIBE: 213498);
 - 23) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Kroonaardbos (5), bunker (DIBE: 213499);
 - 24) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Duitse betonnen verdedigingsconstructie Kroonaardbos (6), bunker (DIBE: 213500);
 - 25) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Kroonaardbos (1), bunker (DIBE: 213600);
 - 26) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Restanten van Duitse betonnen constructie Kroonaardbos (2), bunker (DIBE: 213601);
 - 27) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Schuilplaats 1 Bayernwald (inventaris WO I: 1727);
 - 28) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Schuilplaats 2 Bayernwald (inventaris WO I: 2198);
 - 29) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Schuilplaats 3 Bayernwald (inventaris WO I: 2199);
 - 30) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Schuilplaats 4 Bayernwald (inventaris WO I: 2200);
- Mijnkraters
 - 1) Ieper, Voormezele, Eekhofstraat z.nr.: Twee Britse mijnkraters dd. 27/3/1916 bij St.-Elooi Mijnkrater 27/3/1916 St.-Elooi (1) (DIBE: 2096 en 2097);
 - 2) Ieper, Voormezele, Rijselseweg nr. 214: mijnkrater in de tuin van landhuis 'Chalet de la mine';
 - 3) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Mijnschacht Berta 4 Bayernwald (inventaris WO I: 1728);
 - 4) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Mijnschacht Berta 5 Bayernwald (inventaris WO I: 2197);
 - Overige
 - 1) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Militaire site WO I Bayernwald (DIBE: 201030);
 - 2) Ieper, Voormezele, Rijselseweg z.nr.: Reliëfrelict Dammstrasse: 19de eeuwse toegangsweg tot 'White Chateau' (nu golfterrein), tijdens de Eerste Wereldoorlog door Duitsers omgedoopt tot 'Dammstrasse' (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
 - 3) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat: Loopgravenstelsel Bayernwald (inventaris WO I: 465);
 - 4) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: Reliëfrelict 'Sunken road', vooroorlogse holle weg (nu in weiland), tijdens de Eerste Wereldoorlog Duitse toegangsweg tot het front, geportretteerd door Hitler (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
 - 5) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat nr. 77: Oorlogsruijne 'Red Chateau' of 'Rote Villa', Godschalck (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

o) Archeologisch erfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Herinneringssite WO I, 'Bayernwald' (zonder CAI-nr.);
- 2) Ieper, Voormezele, Bernikkewallestraat z.nr.: site van voormalige hoeve (CAI: 71303 +71304);
- 3) Heuveland, Wijtschate, Hollebekestraat nr.25: nabij huidig Diepemeershof, site met walgracht (geen CAI-nr.);
- 4) Ieper, Voormezele, Eekhofstraat z.nr.: site met walgracht (CAI: 71306);
- 5) Ieper, Voormezele, Eekhofstraat z.nr.: site met walgracht (CAI: 71307);
- 6) Heuveland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr. site met walgracht nabij Diependalebeek (CAI: 71308);
- 7) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 7 gekende locaties binnen dit deelgebied (geen CAI-nr.);
- 8) Geruimde Britse en Duitse militaire begraafplaatsen (geen CAI-nr.);
- 9) Heuveland, Wijtschate, Hollebekestraat z.nr.: Britse ondergrondse schuilplaats (CAI: 150762);
- 10) Heuveland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Walgrachtsite (CAI: 70257);

p) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, Hollebekestraat z.nr.: Huikerbossen als oud-bosrelict;
- 2) Heuveland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Kroonaardbos oud-bosrelict;
- 3) Heuveland, Wijtschate, tussen Kroonaard- en Vierstraat z.nr.: Kapelleriehoek-Ma Campagne (Wijtschatebos) als oud-bosrelict;
- 4) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: Petit-bois als oud-bosrelict;
- 5) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: kruishaag (meidoorn);

q) Zichten:

- 1) Ieper, Hollebeke, kruispunt Duiven-Eekhofstraat z.nr.: zicht 45°, naar zuidoosten, Leievallei, Rijsel-metropool;
- 2) Ieper, Hollebeke, Eekhofstraat z.nr.: zicht 60°, naar zuidwesten, hoogte van Wijtschate en West-Vlaamse heuvels (Kemmelberg en Rodeberg);
- 3) Ieper, Hollebeke, Bernikkelwallestraat z.nr.: zicht 30° in noordoostelijke richting, naar het westelijk uiteinde van de kanaalsleuf (Ieper-Komen) tevens omgeving met microreliëf WO I;
- 4) Ieper, Voormezele, St.-Elloo nabij kruispunt Rijselseweg-Eekhofstraat. Strategisch zicht naar het zuiden, op de noordelijke heuvelflank van Wijtschate (tijdens WO I vijandelijk bezet gebied met ondermeer 'Bayernwald');

- 5) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: zicht 45°, west-noordwest naar West-Vlaamse heuvels (Kemmelberg en Rodeberg);
- 6) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat, noordrand Bayernwald, (historisch) zicht naar het noorden, 15° - WO I-vista vanaf Duitse stellingen richting leper (geallieerd gebied);
- 7) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat, noordrand Bayernwald, (historisch) zicht naar het westen, 20° - WO I-vista vanaf Duitse stellingen richting geallieerd gebied-vallei Wijtschatebeek;
- 8) Heuvelland, Wijtschate, Voormezelestraat, (historisch) zicht naar het zuidwesten, 30° - WO I-vista vanaf Duitse stellingen richting Hollandse schuur, waar frontlinies elkaar dicht benaderden;

9. Kern Wijtschate

- a) Historische plaats op hoogste punt (+85m TAW) en raakpunt van twee heuvelruggen (Mesen-Wijtschate en Kemmel-Wijtschate);
- b) Na WO I werd de dorpskern heropgebouwd naar vooroorlogs beeld, met typische wederopbouwarchitectuur;
- c) Kenmerkend, rechthoekig dorpsplein met kiosk en ten noorden hoger gelegen Kerkplein;
- d) St.-Medarduskerk met hoge slanke toren die voor de wijde omgeving een baken is;
- e) Bebouwing hoofdzakelijk rond dorpsplein (St.-Medardusplein) geconcentreerd en de uitvalswegen (Hospicestraat, Staanijsstraat, Vierstraat, Wijtschatestraat en Wulvergemstraat); In Wijtschate vormen volgende straatsegmenten waardevolle gehelen van bouwkundig erfgoed: Kerkplein 2, 3 en 3a, Kerkplein 6, 7 en 8, St.-Medardusplein 5 en 6, Vierstraat 2, 5 en 6 en Vierstraat 19 en 21;
- f) bouwkundig erfgoed:
 - Religieuze gebouwen
 - 1) Heuvelland, Wijtschate, Kerkplein z.nr.: wederopgebouwde St.-Medarduskerk (DIBE: 32754);
 - Dorpsgebouwen met (voormalige) openbare functie
 - 1) Heuvelland, Wijtschate, St.-Medardusplein 1: Voormalig gemeentehuis thans OCMW-dienstencentrum;
 - 2) Heuvelland, Wijtschate, St.-Medardusplein z.nr.: kiosk;
 - Dorpsgebouwen met woonfunctie
 - 1) Heuvelland, Wijtschate, Kerkplein 10: Twee enkelhuizen met repeterend schema uit het begin van de jaren 1920 (DIBE: 32755);
 - 2) Heuvelland, Wijtschate, St.-Medardusplein 16: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 3) Heuvelland, Wijtschate, St.-Medardusplein 17: handelszaak wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
 - 4) Heuvelland, Wijtschate, St.-Medardusplein 18: kantoor wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 5) Heuveland, Wijtschate, Vierstraat 1: woning
wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 6) Heuveland, Wijtschate, Vierstraat 9: woning
wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

g) Oorlogserfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, St.-Medardusplein z.nr.: Gedenkzuil militaire en burgerlijke doden Wijtschate – WO I en WO II (DIBE: 176);

h) Archeologisch erfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, zone van de volledige dorpskern (geen CAI-nr.);

10. Historisch landbouwgebied tussen Voormezele en Wulvergem

- a) Brede valleien van de Wijtschatebeek en Stuiverbeek aan de voet van heuvelrug Hollebeke-Wijtschate-Mesen;
- b) Hoge heuvelrug Wijtschate-Kemmel (+75m TAW) snijdt zacht glooiend gebied doormidden, en vormt waterscheidingskam Leie-IJzerbekken en grens zandleem-leemgebied;
- c) Enkele brede beekvalleien (Diependale-, Wijtschate- en Stuiverbeek) met nog enkele valleigraslanden;
- d) Nog natuurlijke structuurkenmerken van Wijtschate- en Bollaartbeek met uitgesproken meanderend verloop;
- e) Beekbegeleidende houtige begroeiing (knotwilgen of struweel) fragmentair aanwezig;
- f) Overwegend open landbouwgebied met grote akkerpercelen, graslanden geconcentreerd nabij hoeves (huisweiden);
- g) Wegenpatroon volgens macoreliëfstructuren: lopen over de hoogste lijn van de heuvelrug of volgen kleinere, interfluviale ruggen;
- h) Lage bebouwingsdichtheid, verspreide bebouwing, van vooral landbouwbedrijven met meestal kern volgens wederopbouwarchitectuur;
- i) Visueel-ruimtelijke compartimentering door hoge heuvelrug Wijtschate-Kemmel. Vanaf heuvelrug, in combinatie met de openheid deelgebied, vergezichten in noordelijke (leper) en zuidelijke richting (Douvebeek- en Leievallei);
- j) zone rond Wijtschate met mijnkratersites, tunnelsystemen, mijn- en tegenmijnschachten, en ondergrondse loopgraven en WO I schuilplaatsen en kleine militaire begraafplaatsen die getuigen van Mijnslag (dd. 07/06/1917);
- k) Wederopbouw woningen en hoeven markeren bijzondere locaties WO I langs lijnvormige hoogte in het landschap: weg leper-Kemmel als ruimtelijke drager binnen WO I frontzone.
- l) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) Ieper, Voormezele, Kemmelstraat 1-3: Twee identieke hoekhuizen bij de Wijtschatestraat, voormalige herberg (naar verluidt 'De Polka') en beenhouwerij (DIBE: 32621);
- 2) Heuvelland, Kemmel, Kemmelstraat: Hoeve, wederopgebouwd n.o.v. architect M. Hocepied (Moeskroen) van 1921 (DIBE: 32625);
- 3) Heuvelland, Kemmel, Kemmelstraat: Woning z.g. 'Restaurant Richelieu' cf. opschrift; oorspronkelijk dokterswoning. Middenin tuin gelegen herenhuis n.o.v. architect J. Dumont (De Panne) uit begin jaren 1920. (DIBE: 32623);
- 4) Heuvelland, Kemmel, Kemmelstraat: Woning z.g. 'La Joliette' cf. opschrift in mozaïek boven de deur. Villa middenin tuin, Eclectische bouwtrant, uit begin jaren 1920 (DIBE: 32640);
- 5) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 51: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 6) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 55: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 7) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 57: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 8) Ieper, Voormezele, Slijpstraat 8: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Heuvelland, Kemmel, Wijtschatestraat 70: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 1) Ieper, Voormezele, Wijtschaatsestraat 27: hoeve, wederopbouwarchitectuur vermoedelijk n.o.v. architect C. Schmidt (DIBE: 30862);
- 2) Ieper, Voormezele, Wijtschaatsestraat 29: hoeve, wederopbouwarchitectuur vermoedelijk n.o.v. architect L. Verstraete (DIBE: 30863);
- 3) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 41: hoeve, wederopbouwarchitectuur n.o.v. architect L. Verstraete (DIBE: 30849);
- 4) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 35: hoeve, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30850);
- 5) Ieper, Voormezele, Kemmelseweg 61: hoeve, naar verluidt voor WO- I met bijhorende brouwerij, wederopbouwarchitectuur (DIBE: 30851);
- 6) Heuvelland, Kemmel, Brikeriestraat 1: Hoeve, langgestrekte hoeve, n.o.v. architect C. Schmidt (Poperinge) uit begin jaren 1920 (DIBE: 32618);
- 7) Ieper, Voormezele, St.-Elooisweg 56: hoeve met schuren wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 8) Heuvelland, Wijtschate, Kruisstraat 25: boerenwoningen, stallen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Heuvelland, Wijtschate, Rijselstraat 4: hoeve met schuren wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 10) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat 37: boerenwoning en stallen, schurenwederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 11) Heuveland, Wijtschate/Kemmel, Wijtschatestraat 76: boerenwoningen, stallen, schurenwederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 12) Heuveland, Wulvergem, Vrooilandstraat 4: boerenwoningen, stallen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 13) Heuveland, Wulvergem, Vrooilandstraat 8: hoeve/woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

m) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen
 - 1) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Lone Tree Cemetery (DIBE: 201036);
 - 2) Ieper, Voormezele, St.-Elooisweg 53: Britse militaire begraafplaats Bus House Cemetery (DIBE: 201147);
 - 3) Heuveland, Wijtschate, Wulvergemstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats R.E. Farm Cemetery (DIBE: 201038);
 - 4) Heuveland, Kemmel, Savaardlindestraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Irish House Cemetery (DIBE: 201003);
- Gedenktekens
 - 1) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat z.nr.: Gedenkplaat Spanbroekmolen (DIBE: 213353).
 - 2) Heuveland, Wijtschate, Voormezelestraat z.nr.: Gedenksteen Lasnier en het 1er Bn Chasseurs à Pied (DIBE: 213267);
 - 3) Heuveland, Kemmel, Kemmelstraat zonder nr.: Gedenksteen 27ste en 30ste Amerikaanse divisies (DIBE: 213260);
- Schuilplaatsen/bunkers/depots
 - 1) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat z.nr.: Duitse schuilplaats Spanbroekmolen, bunker, (DIBE: 213488);
 - 2) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Petit Bois1, bunker, (DIBE: 213485);
 - 3) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: Duitse betonnen constructie nabij Petit Bois, bunker, (DIBE: 213486);
 - 4) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: Duitse betonnen constructie Petit Bois 2, bunker, (DIBE: 213487);
 - 5) Heuveland, Wijtschate, Kroonaardstraat z.nr.: vermoedelijke ligging Duitse schacht Petit Bois, met kraterpoeltje (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- Mijnkraters en mijnschachten
 - 1) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat: Mijnkratersite met kraterlip (dd. 07/06/1917);
 - 2) Heuveland, Wijtschate, Spanbroekmolen, landschappelijke restanten waaronder ondiepe Duitse krater als depressie langs de rand van de weg (DIBE: 2021);
 - 3) Heuveland, Kemmel, Mandestraat z.nr.: vermoedelijke toegang mijnschacht Petit Bois (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

- 4) Ieper, Voormezele, Rijselseweg 214, Mijnkrater (dd. 07/06/1917) St.-Elooi, landschappelijke restanten (DIBE: 2054);
- 5) Heuvelland, Wijtschate, Hollandseschuurstraat 5: Mijnkratersite (dd. 07/06/1917) Hollandse Schuur 1, 2 en 3 en landschappelijke restanten (DIBE: 2020);
- 6) Heuvelland, Wijtschate, Hollandseschuurstraat 5, Landschappelijke restanten (DIBE: 2103);
- 7) Heuvelland, Wijtschate, Hollandseschuurstraat 5, Landschappelijke restanten (DIBE: 2104);
- 8) Heuvelland, Wijtschate, Oosthoekstraat 1: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Maedelstede Farm Heuvelland, Wijtschate, landschappelijke restanten (DIBE: 2049);
- 9) Heuvelland, Wijtschate, Oosthoekstraat z.nr.: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Petit Bois 1, landschappelijke restanten (DIBE: 2076);
- 10) Heuvelland, Wijtschate, Oosthoekstraat z.nr.: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Petit Bois 2, landschappelijke restanten (DIBE: 2105);
- 11) Heuvelland, Kemmel, Wijtschatestraat 29: ondiepe krater in voormalige Britse linies bij ferme Gerardyn, nu grasland (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 12) Heuvelland, Wijtschate, Wulvergemstraat z.nr.: Locatie van de schacht naar tunnel Spanbroekmolen in bronbosje (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 13) Heuvelland, Wijtschate, Wulvergemstraat: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Kruisstraat 1 (DIBE: 2051);
- 14) Heuvelland, Wijtschate, Wulvergemstraat: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Kruisstraat 2 landschappelijke restanten, (DIBE: 2106);

n) Archeologisch erfgoed:

- 1) Ieper, Voormezele, St.-Elooisweg z.nr.: hobbelige weide met mogelijk WO I sporen (geen CAI-nr.);
- 2) Ieper, Voormezele, vallei van de Diependalebeek, hobbelige weide met mogelijke WO I sporen (geen CAI-nr.);
- 3) Heuvelland, Wijtschate, Wulvergemstraat 76: walgrachtsite (CAI: 70206);
- 4) Heuvelland, Kemmel, Vrooilandstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 74853);
- 5) Heuvelland, Kemmel, Kemmelstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 74855);
- 6) Heuvelland, Kemmel, Briekeriestraat 4: walgrachtsite (CAI: 74854);
- 7) Ieper, Voormezele, St.-Elooisweg: walgrachtsite (CAI: 71296);
- 8) Ieper, Voormezele, Abdijmolenstraat 1: walgrachtsite (CAI: 71298);
- 9) Ieper, Voormezele, Slijpstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 71299);
- 10) Ieper, Voormezele, Slijpstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 71300);
- 11) Meseu, Armentierseweg 26, springlading in situ onder Hoeve Bassecour of La Petite Douve;
- 12) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 17 gekende locaties binnen dit deelgebied;
- 13) geruimde Britse en Duitse militaire begraafplaatsen;

o) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Heuvelland, Kemmel, Brugkouter z.nr. oud-bosrelict zonder naam;
- 2) Heuvelland, Wijtschate, Vrooilandstraat z.nr. Zwarte Populier (knotboom) – vallei Stuiverbeek;

p) Zichten:

- 1) Heuvelland, Wijtschate, Kemmelstraat zonder nr.: Gedenkstee 27ste en 30ste Amerikaanse divisies: historisch zicht 90° in oostelijke richting naar hoogte van Wijtschate;
- 2) Heuvelland, Wijtschate, Vierstraat z.nr.: historisch zicht 90°, vanuit vallei van de Wijtschatebeek in oostelijke richting (Hollandse schuur – vijandelijke stellingen WO I);
- 3) Heuvelland, Wijtschate, Gremmerslinde z.nr.: zicht 90°, noord- vallei Wijtschatebeek - leper
- 4) Heuvelland, Wijtschate, Gremmerslinde z.nr.: zicht 90°, zuid- vallei Stuiverbeek-Douvebeekvallei;
- 5) Heuvelland, Wijtschate, Kruisstraat: (historisch) zicht in westelijke richting (45°) vanaf kraterlip mijnkrater Spanbroekmolen (voormalig Duitse frontlinie);
- 6) Heuvelland, Wijtschate, Kruisstraat: (historisch) zicht in oostelijke richting (45°) vanaf oostelijke rand kraterlip mijnkrater Spanbroekmolen. Zicht op Wijtschate en steile heuvelflank van de Wijtschateboog;
- 7) Heuvelland, Kemmel, Wijtschatestraat, vanaf einde lintbebouwing zicht in noordoostelijke richting – vallei Wijtschatebeek en beboste rug van de Wijtschateboog (WO I herinneringssite);
- 8) Heuvelland, Wulvergem, Mesenstraat z.nr.: zicht 90°, oost, heuvelflank Wijtschate-Mesen;

11. Valleigebied van de Steenbeek

- a) Steenbeek loopt aan de voet van heuvelrug Wijtschate-Mesen in diep ingesneden vallei met asymmetrische vorm;
- b) Steenbeekvallei met steile oostflank met overwegend graslanden; akkers op vlakke delen en minder steile hellingen van de heuvelrug;
- c) Aanwezigheid van smalle en diep ingesneden dalhoofden met soms bronnen en stuwwater op de heuvelflank;
- d) Dalhoofden zorgen voor versnijding heuvelrug en visueel-ruimtelijke compartimentering;
- e) Relicten perceelsrandbegroeiing ((knot)bomen(rijen), meidoornhagen en gemengde houtkanten) rond graslanden en langs waterlopen;
- f) Lage bebouwingsdichtheid, verspreide bewoning, vooral hoeves vaak met huisweiden;
- g) 'Messines Ridge' als deel van WO I frontlinie (1915-1917), verschillende relict en gedenktekens aanwezig. New Zealand Memorial en Vredestoren als bakens;

- h) Hellingflank als ruimtelijke drager binnen WO I frontzone (tussen Eerste en Derde Slag om Ieper);
- i) Uitgesproken reliëfverschil tussen heuvelrug levert hoofdzakelijk vergezichten naar het westen en het zuiden: vanaf de Ieperstraat en Schoolstraat vergezichten naar West-Vlaamse heuvels (Kemmel) en Douvebeekvallei;
- j) Kerktoren Wulvergem, Kemmelberg en Rodeberg als bakens;
- k) Bouwkundig erfgoed:

- Woningen

- 1) Mesen, Nieuwkerkestraat 15: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- Hoeves

- 1) Mesen, Armentierssteenweg 26: 'Neerhof' of 'La Bassecour', wederopbouwhoeve (DIBE: 32773);
- 2) Heuveland, Wijtschate, Katteputstraat 2: wederopbouwhoeve, tijdens WO I omgedoopt tot 'Ontario farm' (DIBE: 32753);
- 3) Heuveland, Wijtschate, Ieperstraat 172: boerenwoning en stallen wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- l) Oorlogserfgoed:

- Militaire begraafplaatsen

- 1) Mesen, Nieuwkerkestraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Messines Ridge British Cemetery met 'Messines Ridge Memorial to the Missing' (DIBE: 32787);
- 2) Heuveland, Wijtschate, Scheerstraat z.nr.: Britse militaire begraafplaats Spanbroekmolen British Cemetery (DIBE: 201041);

- Gedenktekens

- 1) Mesen, Armentierssteenweg z.nr.: The Island of Ireland Peace park, oorlogsmonument, (DIBE: 200693);
- 2) Mesen, Nieuw Zeelandersstraat 1: New Zealand Memorial, oorlogsmonument, (DIBE: 32790)
- 3) Mesen, Mesen, Nieuwzeelandersstraat z.nr.: Gedenkzuil Nieuw-Zeelandse Divisie (inventaris WO I: 2018);

- Schuilplaatsen/bunkers/depots

- 1) Heuveland, Wijtschate, Wulvergemstraat z.nr.: Britse betonconstructie, bunker, (DIBE: 213502);
- 2) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat z.nr.: Duitse schuilplaats Spanbroekmolen, bunker (DIBE: 213448);
- 3) Mesen, Armentierssteenweg z.nr.: Australische betonconstructie, bunker (DIBE: 213429);
- 4) Mesen, Nieuwkerkestraat z.nr.: Duitse bunker, (DIBE: 213430);
- 5) Mesen, Nieuwzeelandersstraat z.nr.: Duitse bunker 1 Nieuw-Zeelandpark (DIBE: 2019);
- 6) Mesen, Nieuwzeelandersstraat z.nr.: Duitse bunker 2 Nieuw-Zeelandpark (DIBE: 2022);

7) Mesen, Nieuwkerkestraat 11: Duitse bunker, Mesen, (DIBE: 2047);

- Mijnkraters

- 1) Heuveland, Wijtschate, Katteputstraat 2: Mijnkrater (dd. 07/06/1917) Ontario Farm, landschappelijke restanten (DIBE: 2052);
- 2) Heuveland, Wijtschate, Wijtschatestraat: Mijnkratersite (dd. 07/06/1917) Peckham, met t.h.v. Wijtschatestraat 76 springlading in situ en landschappelijke restanten waaronder t.h.v. Wijtschatestraat 29 relict van ondiepe mijnkrater (DIBE: 2050);
- 3) Diepliggende tunnels voor de plaatsing van dieptemijnen en Duitse tegenmijnen rond de hierboven vermelde mijnkratersites (Peckham en Ontario farm);

- Overige

- 1) Heuveland, Wijtschate, Wijtschatestraat 76: Niet ontplofte dieptemijn bij Peckham (nog niet opgenomen in inventaris WO I);
- 2) Mesen, Mesen, Armentierssteenweg 26: Niet ontplofte dieptemijn onder 'La Petite Douve farm', hoeve Bassecour (nog niet opgenomen in inventaris WO I);

m) Archeologisch erfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, Schoolstraat z.nr. site van voormalige hoeve;
- 2) Ondergrondse WO I schuilplaatsen met tot nu 8 gekende locaties binnen dit deelgebied
- 3) geruimde Britse en Duitse militaire begraafplaatsen (zonder CAI-nr.);
- 4) Heuveland, Wijtschate, Wijtschatestraat 76: site met walgracht, tevens site van mijnkrater Peckham (CAI: 70204);
- 5) Heuveland, Wijtschate, Schoolstraat z.nr.: walgrachtsite (CAI: 70211);

n) Landschappelijk erfgoed:

- 1) Heuveland, Wijtschate, Kruisstraat 8: kruishaag (Eénstijlige meidoorn) en knotbomen (Schietswilg) met huiskavel;

o) Zichten:

- 1) Mesen, Nieuwzeelandstraat z.nr.: zicht 120°, west Douvebeekvallei. Historisch zicht over WO I-slagveld, Messines Ridge;
- 2) Mesen, Mesen, Nieuwkerkestraat z.nr.: vanaf Britse militaire begraafplaats naar het oosten, zicht (10°) op koepelvormige kerktoren Mesen;
- 3) Heuveland, Wijtschate, schoolstraat z.nr. zicht 90° naar Wulvergem (zuidwest) en Kemmelberg (west). Historisch zicht over WO-slagveld, Messines Ridge;

- 4) Mesen, Mesenstraat z.nr.: zicht 45°, noordwest Steenbeekvallei, Wulvergem, zuidoostflank Kemmelberg. Historisch zicht over WO I-slagveld, Messines Ridge;
- 5) Mesen, Armentiersesteenweg, Vredespark: zicht 15° in zuidelijke richting – naar historische hoeve 'La Bassecour';

12. Kern Mesen

- a) Middeleeuwse stadsstructuur met rechthoekig marktplein en aantakende straten;
- b) Een aanzienlijk deel van de wederopbouwoningen in het centrum is bewaard gebleven en geeft Mesen een eigen identiteit;
- c) Het stadhuis van Mesen sluit aan bij de typologie van stad- en gemeentehuizen die systematisch heropgebouwd werden na de Eerste Wereldoorlog;
- d) Naorlogs stadhuis heropgebouwd aan de andere Marktzijde, buiten de historische stadskern, is het gevolg van de ambitie om door inplanting en vormgeving extra uitstraling en representativiteit te geven aan openbare gebouwen;
- e) Marktplein met verschillende gedenktekens aan de Eerste Wereldoorlog: gedenksteen voor de militaire slachtoffers, boom geschonken door Nieuw-Zeeland, de 'Bastiaanplaque' en de Japanse vredespaal;
- f) St.-Niklaaskerk met opvallende koepelvormige toren, aan één kant grenzend aan het buitengebied, is een baken in de omgeving;
- g) Bouwkundig erfgoed:
 - Religieuze gebouwen:
 - 1) Mesen, Featherstonplein z.nr.: Parochiekerk St.-Niklaas, Interbellum, neoromaanse kenmerken, voormalige abdijkerk (DIBE: 32776);
 - gebouwen met een openbare functie:
 - 1) Mesen, Markt 1: Stadhuis, vroeger ook Vredegerecht, n.o.v. architect Ch. Patris uit de jaren 1920 (DIBE: 32784);
 - 2) Mesen, Rijselstraat 21. Voormalige Broederschool, in 1904 opgericht door de Broeders Van Dale (DIBE: 32794);
 - 3) Mesen, Oud Kerkhofstraat 11: Voormalig Zusterklooster, sinds 1878 hier gevestigd rechts ervan, doorsteek - in de volksmond het 'Nunnestraatje'- naar de historische Rijselstraat. (DIBE: 32791);
 - woningen:
 - 1) Mesen, Markt 18: Eclectisch burgerhuis uit begin jaren 1920 (DIBE: 32786);
 - 2) Mesen, Rijselstraat 1: Dubbelhuis uit begin jaren 1920 (DIBE: 32793);
 - 3) Mesen, Gentstraat 12: Eclectisch herenhuis uit de jaren 1920 (DIBE: 32777);

- 4) Mesen, Gentstraat 16-18: Eenheidsbebouwing met twee burgerhuizen n.o.v. architect A. Knein (Elsene), uit het begin van de jaren 1920 (DIBE: 32778);
- 5) Mesen, Kerkstraat 2: Deels vrijstaand hoekhuis bij de Korte Mooiestraat, met laag ommuurde voortuin, eclectische burgerwoning n.o.v. architect A. Knein (Elsene), uit begin jaren 1920 (DIBE: 32781);
- 6) Mesen, Oud Kerkhofstraat 7-9: Tweegezinswoning uit begin jaren 1920 (DIBE: 32792);
- 7) Mesen, Gentstraat 2: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 8) Mesen, Gentstraat 4: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 9) Mesen, Gentstraat 6: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 10) Mesen, Gentstraat 7: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 11) Mesen, Gentstraat 9: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 12) Mesen, Gentstraat 11: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 13) Mesen, Gentstraat 14: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 14) Mesen, Ieperstraat 1: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 15) Mesen, Korte Mooiestraat 1: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 16) Mesen, Korte Mooiestraat 2: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 17) Mesen, Korte Mooiestraat 4: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 18) Mesen, Korte Mooiestraat 5: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 19) Mesen, Korte Mooiestraat 12: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 20) Mesen, Korte Mooiestraat 14: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 21) Mesen, Korte Mooiestraat 18: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 22) Mesen, Korte Mooiestraat 20: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 23) Mesen, Korte Mooiestraat 24: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 24) Mesen, Markt 2: woonhuis, voormalige herberg wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 25) Mesen, Markt 3: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 26) Mesen, Markt 4: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 27)Mesen, Markt 5: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 28)Mesen, Markt 6: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 29)Mesen, Markt 14: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 30)Mesen, Markt 15: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 31)Mesen, Markt 17: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 32)Mesen, Markt 19: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 33)Mesen, Markt 20: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 34)Mesen, Markt 24: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 35)Mesen, Markt 25: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 36)Mesen, Markt 26: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 37)Mesen, Markt 27: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 38)Mesen, Markt 30: woonhuis/herberg wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 39)Mesen, Markt 31: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 40)Mesen, Markt 32: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 41)Mesen, Markt 33: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 42)Mesen, Markt 34: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 43)Mesen, Markt 35: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 44)Mesen, Markt 36: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 45)Mesen, Markt 37: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 46)Mesen, Markt 38: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 47)Mesen, Markt 39: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 48)Mesen, Markt 40: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 49)Mesen, Omtrek Kerk 1: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 50)Mesen, Omtrek Kerk 2: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 51)Mesen, Omtrek Kerk 3: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

- 52) Mesen, Omtrek Kerk 4: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 53) Mesen, Oude Kerkhofstraat 1: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 54) Mesen, Oude Kerkhofstraat 3: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 55) Mesen, Oude Kerkhofstraat 5: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);
- 56) Mesen, Rijselstraat 6: woning wederopbouwarchitectuur (nog niet opgenomen in DIBE);

h) Oorlogserfgoed:

- 1) Mesen, Markt, z.nr.: Japanse Vredespaal (gedenkteken WO I) (DIBE: 2043);
- 2) Mesen, Markt z.nr.: Bastiaanplaque Mesen (gedenkteken WO I) (DIBE: 2005);

i) Archeologisch erfgoed:

- 1) Mesen, Markt, z.nr.: Restanten van 12de eeuwse drenkput, zogenaamd 'De Flossche';
- 2) Mesen, Featherstonplein z.nr.: Romaanse crypte met gedenkplaat ter ere van gravin Adela van Frankrijk;
- 3) Mesen, z.nr.: deelzone van de oude stadsnederzetting (geen CAI-nr.);

13. Zuidflank van Mesen en Douvebeekvallei

- a) Noordflank Douvebeekvallei met grote akkerlanden en grasland als getuigen van langdurig grondgebruik (boomgaard/grasland);
- b) Sommige graslanden met nog relictten van perceelsrandbegroeiing nl. meidoornhagen;
- c) Valleigrasland en beekbegeleidende houtige begroeiing accentueert de Douvebeekvallei;
- d) Douvebeek met nog natuurlijke structuurkenmerken: meanderende loop;
- e) Historisch tracé Rijselstraat met Steenbrug als oude oversteekplaats van de Douve;
- f) Geringe dichtheid aan bebouwing;
- g) Militaire begraafplaatsen en gedenktekens herinneren aan strategische positie en WO I geweld;
- h) Uitgesproken reliëfverschil in combinatie met omliggend open landschap zorgt voor vergezichten naar Douve- en Leievallei;
- i) Bouwkundig erfgoed:

- Religieuze gebouwen
 - 1) Mesen, Waastenstraat z.nr., Wegkapel, Interbellum, betreedbare kapellen (DIBE: 32800);
 - 2) Mesen, Rijselstraat z.nr., Kruisbeeld, wegkruis (DIBE: 32796);
 - Hoeves
 - 1) Mesen, Rijselstraat 32: Hoeve 'De twaalf bunders', wederopbouwhoeve, regionalisme, gerelateerd aan 'Gesticht van Mesen' (DIBE: 32795);
 - 2) Mesen, Rijselstraat 34: Nazarethhoeve, wederopbouwhoeve, regionalisme, gerelateerd aan 'Gesticht van Mesen' (DIBE: 32797);
 - 3) Mesen, Rijselstraat 45: Bethlehemhoeve wederopbouwhoeve, regionalisme, gerelateerd aan 'Gesticht van Mesen' (DIBE: 32798);
- j) Oorlogserfgoed:
- Militaire begraafplaatsen
 - 1) Mesen, Rijselstraat z.nr.: Bethlehem Farm West en East Cemetery, militaire begraafplaats (DIBE: 200692);
- k) Archeologisch erfgoed:
- 1) Mesen, Vierkoningenstraat: Paleolithische vindplaats (CAI: 150153);
- l) Zichten:
- 1) Mesen, Daalstraat z.nr., zicht ca. 60° in zuidoostelijke richting over Douve- en Leievallei;

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

24 JULI 2013

Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS